2.000.000 ТОННА ТАЙЁР

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 192 (6796).

28 СЕНТЯБРЬ СЕШАНБА

1976 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

260 МИНГ ТОННА ТОШКЕНТ ПАХТАСИ ВАТАНГА

ЭНДИ НАВБАТ МАЖБУРИЯТГА

Далаларда кун сайин пахта терими авжга чиқмоқда. Азамат механик ҳайдовчилар, кўпмингкилограммчи чевар теримчиларнинг ғайрат-шижоати туфайли «оқ олтин» хирмонлари тобора кўкка бўй чўзмоқда. Теримни намунали ташкил этган бригадалар, звенолар маррага муддатидан илгари етиб келганликлари ҳақида ҳар куни хушхабарлар келиб турибди. Планни муддатидан илгари бажарган бригадалар зиммаларига оширилган мажбурият олиб суратни сира бўшаштирмасдан теримни давом эттирмоқдалар.

СЎЗ ПЕШҚАДАМ БРИГАДА БОШЛИҚЛАРИГА

Ҳошим Усмонов — 3-«Далварзин» совхозининг звено бошлиғи: Бу йил биз 58 гектар майдонда ғўза ўстирдик. Дастлабки кунларданоқ звеномиз аъзоларининг бутун диққат-эътибори гектарларнинг тўла, кўчатларнинг бут бўлишига қаратилди. Культивация, озиқлантириш, суғориш ишларини маромида ўтказдик. Ғўзаларни машина теримига мослаб ўстирдик. Теримни бошлашдан олдин дефолиация қилинган майдонларни, машиналар қайриладиган жойларни синчиклаб кўздан кечирдик. Мен ҳам совхозимизнинг Эргаш Ғойибназаров, Ҳасан Усмонов сингари механизаторлари қатори пахта тердим. Биз кўчатларнинг қалинлиги, кўсакларнинг қанчалик очилганлигига қараб машиналарнинг ишчи органларини созлаб бордик. Энг муҳими вақтдан унумли фойдаланишга ҳаракат қилдик. Кун сайин суръатни кучайтирдик. Натижада йиллик пахта тайёрлаш планини бажаришга муваффақ бўлдик. Ҳар биримизнинг хирмонга уйган пахтамиз 70—80 тоннадан ортиб кетди. Қолган ҳосилни ҳам фақат машиналарда териб оламиз ва зиммага олинган мажбуриятни сўзсиз бажариш учун курашамиз.

А. Йўлдошев — «Ленинград» совхозининг бригада бошлиғи: Янги ўзлаштирилган ерларда ишладик. Кўпгина қийинчиликларни енгишга тўғри келди: айрим карталар яхши текисланмаганлигидан ғўзани сувга қондириш мушкул бўлди. Лекин сувчиларимиз кечаси-ю кундузи ўз постларида сергак турдилар. Ҳар туп ғўзани сувга қондириш учун барча маҳоратларини ишга солдилар. Чўл шароитида иш олиб борган бригадамиз аъзолари бугун ғалаба рапортига имзо чекар эканлар, механизаторларимиздан Н. Эшматов каби дала гвардиячиларининг номини алоҳида ҳурмат билан тилга оламиз. Эшматов агрегатни моҳирлик билан бошқармоқда. У ҳозиргача 90 тоннага яқин пахта терди.

Янги ўзлаштирилган ерлардан биринчи йили олинадиган ҳосилни гектар бошига 30 центнерга етказмоқчимиз. Ана шу мақсадда дала ишларини янада кучайтирамиз.

Кан Анатолий — «Правда» колхозининг бригада бошлиғи: Бригадамизнинг шу кунгача давлатга топширган пахтаси 280 тоннадан ортиб кетди. Ҳар гектардан олинган ҳосил эса сал кам 40 центнерга етиб қолди. Илғорлар тажрибасига амал қилиб, агротехника фани ютуқларидан фойдаланаётганлигимиз туфайли ҳам мўл ҳосил етиштиришга муваффақ бўлдик. Ўнинчи беш йиллик сифат ва самарадорлик бешйиллиги. Шунинг учун ҳам биз ғўза парваришини ўтказиш юзасидан белгиланган тадбирларни амалга оширишда энг биринчи навбатда ишнинг сифатини асосий ўлчов қилиб олдик. Колхозчилар, механизаторлар ўртасидаги мусобақа ғолибларини белгилашда ҳам шу йўлни тутдик. Натижа ёмон бўлмади. Ҳар бир колхозчи ва механизатор кундалик нормасини ошириб бажариш билан бирга ишни сифатли бажарди. Ҳар гектар ерда 130 минг тупдан ортиқ ғўза сақлаб қолинди. Теримни бошлаш олдидан бу туплардаги кўсакларни ҳомчўт қилиб кўрдик. Ўн беш, ўн олти баъзи ғўза тупларида эса 20 тадан бўлиқ кўсак санадик.

Бу кўсакларнинг 55—60 проценти очилганда машина терими бошланди. Механик ҳайдовчи, кўпмингкилограммчи теримчиларимиз нормаларини 2—3 ҳиссага етказиб бажардилар.

Ҳали далаларимизда ҳосил мўл. Ҳар гектардан олинадиган ҳосилдорликни 60 центнерданга етказамиз.

Ким Валентин — «Политотдел» колхозининг бригада бошлиғи: Техникага иҳлос қўйган деҳқон мақсадига етишмасдан қолмайди. Пахта майдонимиз 78 гектар. Культивация-озиқлантириш ишларида техника унумдорлигини ўтган йиллардагига қараганда анча оширишга муваффақ бўлдик. Бунда колхоз устахонаси ишчи-хизматчиларининг ҳам хизмати каттадир. Машиналаримиз ҳамма вақт шай ҳолда турди. Запас қисмлар ўз вақтида етказиб берилди. Терим агрегатларини муддатидан анча барвақт мавсумга шайлаб қўйдик. Чунки биз бригадада етиштирилган ҳосилнинг деярли ҳаммасини машиналарда териб олишга сўз берган эдик.

Сўзимизнинг устидан чиқдик. Ҳозиргача 78 гектар ернинг ҳар гектаридан 34 центнердан ошиқ «оқ олтин» топширдик. Имкониятимизни, даладаги ҳосилимизнинг чўғини чамалаб ҳосилдорликни 55 центнерга кўтаришга аҳд қилганмиз.

ЯНА 13 ЦЕНТНЕРДАН ҲОСИЛ ОЛИНАДИ

Бизнинг совхоз асосан уруғ қилиб каноп етиштиришга ихтисослаштирилган. Шу билан бирга совхозимизнинг 350 гектар ерига пахта экилади. Заршуносларимиз бу йил фидокорона меҳнат қилиб, мўл ҳосил етиштирдилар. Дефолиация ўз вақтида сифатли ўтказилгани учун пахта бир текис очилди, ғўза барглари тўкилиб, машиналарни унумли ишлаши учун қулай шароит вужудга келди. Шу туфайли ҳар куни йиллик планнинг 10—15 проценти миқдорида пахта терилиб, ғалаба рапортига қисқа муддатда имзо чекилди.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, КПСС XXV съезди делегати Турди Қосимова бошлиқ бригада аъзолари ҳозиргача ҳар гектар ердан 33 центнердан ҳосил олдилар. Бригадада етиштирилган ҳосилнинг 125 тоннасини Қосимованинг ўзи машина билан терди.

З. Рўзиматова, М. Зуфаров, С. Абдиқодиров, М. Даврищев бошлиқ бригада аъзолари ҳам марраға етиб, ҳозир мажбурият ҳисобига «оқ олтин» топширишмоқда.

Ҳали далаларимизда ҳосил сероб. Совхозимиз заршунослари ҳар гектар ердан яна 13 центнердан пахта олиб, ҳосилдорликни 43 центнерга етказиш учун курашмоқдалар. Лабзи ҳалол пахтакорларимиз бу мажбуриятни ҳам сўзсиз бажарадилар.

Аладдин ЧАХАЛОВ,
Қуйи Чирчиқ районидаги «Коммунизм» совхозининг директори,

Пўлат САҲИЕВ,
совхоз партия ташкилотининг секретари.

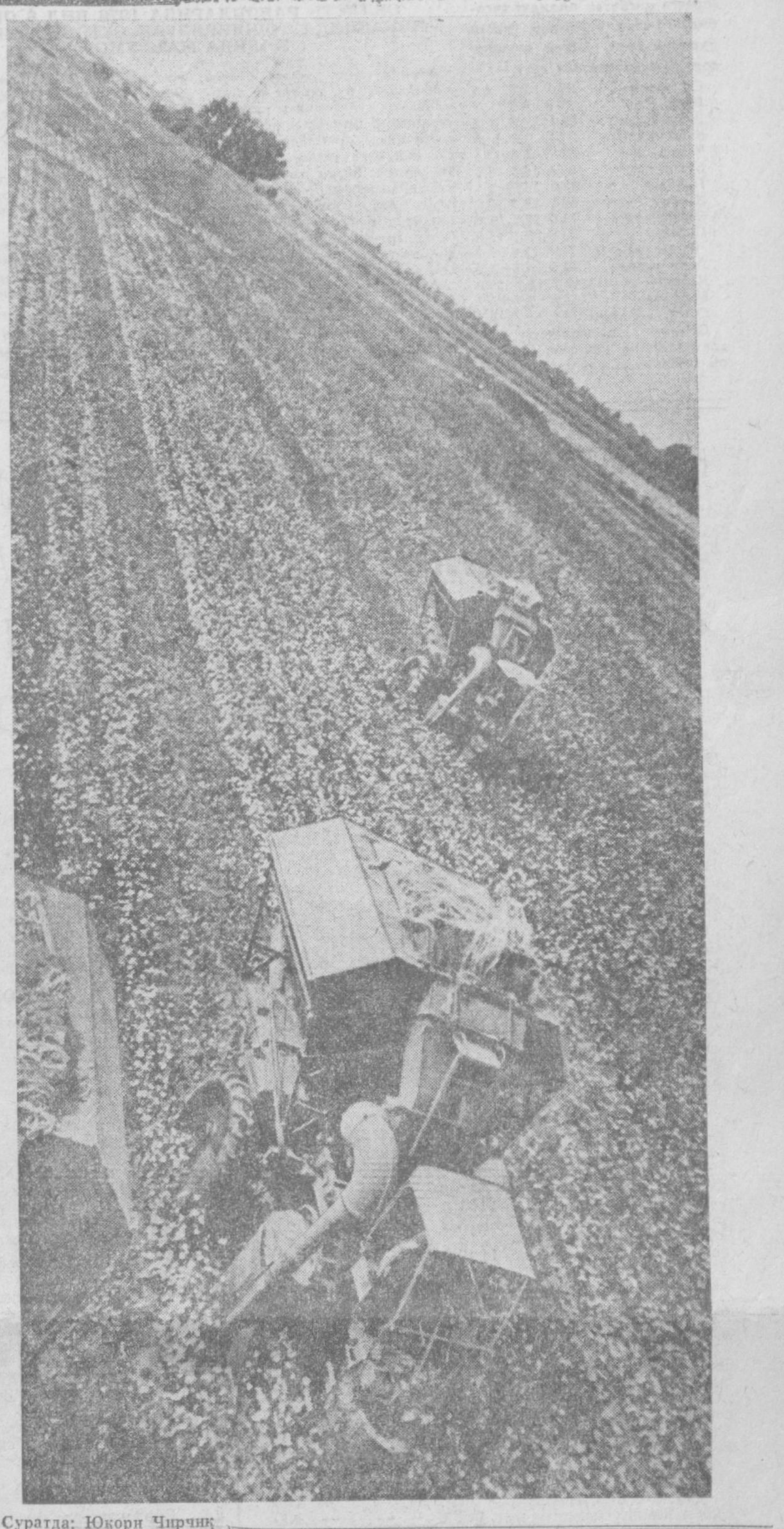

Суратда: Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхози далаларида машина терими пайти.
А. Абалян фотоси.

ИЛҒОР ТЕРИМЧИЛАР

Қосим Хўжанов пахтачиликда кўзи пишган уста пахтакорлардан. Ўтган йили у бошлиқ бригада аъзолари 105 гектар ерга чигит экиб, ҳар гектардан 26,6 центнердан ҳосил йиғиб олдилар. Бу йилги иш эрта баҳорданоқ, агротехника қоидалари асосида олиб борилди. Терим бошлангунга қадар ҳар гектар ерда 130 минг туп ғўза сақлаб қолинди. Ҳосил чўғини ҳисоблаб чиққан бригада аъзолари 105 гектар ернинг ҳар гектарида 34 центнердан «оқ олтин» йиғиб олишга қарор қилдилар.

Шу кунларда пахтазорларда ҳаёт қайнамоқда. Чевар теримчилар Г. Жўраева, Б. Суярқулова, С. Мирзаназаровалар кўпмингкилограммчилар ҳаракатига қўшилиб, ҳар куни 110—120 килограммдан пахта термоқдалар.

Ҳосилнинг асосий қисми «зангори кема»лар билан териб олинаётир. Далаларда терим машиналари жавлон урмоқда. Қабул пунктларига топшириладиган 355 тонна пахтанинг 250 тоннаси терим агрегатлари бункеридан тўкилади.

Б. ОТАҚУЛОВ.
Бекобод районидаги Навоий номли колхоз.

„Оқ олтин" хирмонига

ОБЛАСТИМИЗ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 27 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи стун — районлар: иккинчи стун — бир кунда тайёрланган пахта: учинчи стун — шу жумладан машинада: тўртинчи стун — мавсум бошидан буён терилган пахта: бешинчи стун — шу жумладан машинада.

Юқори Чирчиқ	8,33	10,52	68,94	36,01
Қуйи Чирчиқ	8,65	11,12	68,15	84,39
Бўка	3,17	4,32	64,76	74,00
Оққўрғон	4,01	4,60	62,26	71,83
Янгийўл	5,05	5,53	59,78	47,83
Ўрта Чирчиқ	5,45	7,00	58,05	69,61
Пискент	3,33	4,05	52,85	57,50
Бекобод	4,02	4,36	51,20	51,22
Чиноз	4,00	4,19	50,57	39,68
Область бўйича:	5,10	6,01	59,56	66,03

ЙИЛЛИК ПЛАН 9 ИШ КУНИДА

Колхозчиларимизнинг қувончи чексиз. Қувонмай бўладими? Улар бу йил республикада биринчи бўлиб давлатга пахта сотиш йиллик планини бажарганликлари ҳақида ғалаба рапортига имзо чекдилар. Ўз-ўзидан маълумки, бундай ютуқни қўлга киритиш осон бўлмади.

Яхши ният билан эрта баҳорда 1005 гектар майдонга барака уруғи қададик. Текис ундириб олинган ниҳоллар агротехника қоидалари асосида парвариш қилинди. Ғўза қатор ораларига ишлов бериш, озиқлантириш, суғориш каби ишлар белгиланган муддатларда ўтказилди. Далаларда мўл ҳосил етиштирилди.

Иш фақат мўл ҳосил етиштиришнинг ўзи билан битмаслигини, биз пахтакорлар яхши биламиз. Етиштирилган ҳосилни қисқа муддатлар ичида нес-нобуд қилмай йиғиб-териб олиш энг асосий вазифалардан бири. Шунинг учун ҳам терим агрегатларини, транспорт воситаларини ўз вақтида сифатли қилиб ремонтдан чиқарилди.

Ҳосил чўғини кўриб, аввалги олган мажбуриятимизга ўзгартириш киритдик. Ҳосилдорликни гектар бошига 50 центнерданга етказиш учун кураш олиб боряпмиз.

Эришган ютуғимизнинг асосий сабаби техникага кенг суянганлигимиздадир. Шу кунгача давлат омборига топширилган 3200 тонна «оқ олтин»нинг 3150 тоннаси «зангори кема»лар бункеридан тўкилди. Далаларда мавжуд 22 та терим агрегатининг ҳаммаси икки сменада тўла қувват билан ишлатилди, бу иш ҳозир ҳам давом этаяпти. Ҳар бир машина билан кунига ўрта ҳисобда 13—15 тоннадан пахта терилаяпти. Терим машиналари туфайли суръат кундан-кунга тезлашди. Ҳар куни йиллик планнинг 11 проценти миқдорида пахта тайёрладик. Йиллик план 9 иш кунида бажарилди. Бунда механизаторларимиздан Сейвер Усеинов, Ҳамид Шаропов, Исроил Миртозоевларнинг ҳиссалари катта бўлди. Теримда энг юқори унумдорликка эришган бу механизаторларнинг терган пахтаси шу кунгача 220—270 тоннадан ошиб кетди.

Ҳали далаларда ҳосил кўп. Ҳозирнинг ўзидаёқ, ҳар гектар ердан 31 центнердан пахта териб олинди. Барча майдонларда биринчи терим тугаллангани йўқ. Ҳозиргача биринчи теримнинг ўзиданоқ, гектаридан 33 центнердан ҳосил кўтараяпмиз. Илғор бригадаларда 60 центнерлик хирмон учун кураш давом этаяпти. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Саид Иброҳимов, Соиджаббор Сулаймонов, Исмоил Қиличев, Эргаш Бозорбоев, Наталья Ковалева бошлиқ бригада аъзоларининг эришган ютуғимиздаги салмоғи баракали бўлди. Бу бригадаларда ҳозиргача ҳар гектар ердан 35 центнердан пахта териб олинди.

Далалардаги ҳосилни йиғиб-териб олиш ва давлатга топширишда суръатни сусайтирмай давом эттираётган патхакорларимиз энди мажбурият ҳисобига пахта топшираяптилар. Яқин кунлар ичида бу мажбуриятни ҳам муваффақиятли бажариб, албатта сўзимиз устидан чиқамиз.

Ю. ТЎЛАГАНОВ,
Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг раиси.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

СССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи тўққизинчи чақириқ Олий Советининг бешинчи сессияси 1976 йил 27 октябрда Москва шаҳрида чақирилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль, 1976 йил 24 сентябрь.

СССР МУДОФАА МИНИСТРИНИНГ БУЙРУҒИ

1976 йил, 26 сентябрь. № 197 Москва шаҳри.

БЕЛГИЛАНГАН ХИЗМАТ МУДДАТИНИ ЎТАБ БЎЛГАН ҲАРБИЙ ХИЗМАТЧИЛАРНИ 1976 ЙИЛНИНГ НОЯБРЬ-ДЕКАБРИДА СССР ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИ САФИДАН БЎШАТИШ ВА ГРАЖДАНЛАРНИ ҲАҚИҚИЙ ҲАРБИЙ ХИЗМАТГА НАВБАТДАГИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

«Умумий ҳарбий мажбурият тўғрисида»ги СССР қонунига биноан **буюраман:**

1. Ҳақиқий ҳарбий хизмат муддатлари 1977 йилнинг 1 январигача тугайдиган ҳарбий хизматчилар 1976 йилнинг ноябрь-декабрида Совет Армияси, Ҳарбий-Денгиз Флоти, чегара ва ички қўшинлари сафидан запасга бўшатилсин.

2. Ушбу буйруқнинг биринчи моддасига биноан ҳарбий хизматчилар запасга бўшатилиши муносабати билан чақириқ кунигача 18 ёшга тўлган, чақириқ муддатини узайтириш ҳуқуқига эга бўлмаган граждандар, шунингдек чақириқ муддатини узайтириш муддати ўтиб кетган катта ёшдаги граждандар Совет Армияси, Ҳарбий-Денгиз Флоти, чегара ва ички қўшинлар сафига ҳарбий хизматни ўташга чақирилсин.

3. Буйруқ барча роталарда, батареяларда, эскадрильяларда ва кемаларда эълон қилинсин.

СССР Мудофаа министри
Совет Иттифоқи Маршали
Д. УСТИНОВ.

САБЗАВОТКОРЛАР ЗАФАРИ

Бу йил далаларимизда чиндан ҳам ҳосил мўл бўлди. Партия ва ҳукуматимизнинг кўрсатмаларини ҳаётга татбиқ этиб, социалистик мусобақани авж олдирган деҳқонларимиз ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида катта ютуқларни қўлга киритдилар: 1976 йилда давлатга мева-сабзавот, картошка, қовун-тарвуз, дон ва бошқа деҳқончилик маҳсулотлари сотиш бўйича олинган мажбуриятларини шараф билан бажардилар. Шаҳарликлар дастурхонига 71 минг 700 тонна сабзавот етказиб берилди. Бу халқ хўжалиги планида кўзда тутилганидан 10 минг тонна кўп демакдир. Ёки ўтган йилнинг шу муддатидагига қараганда 23 минг 600 тонна сабзавот кўп сотилди.

Шуниси қувончлики, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш ва сотиш барча ассортиментлари бўйича бажарилди.

Жумладан, халқ хўжалиги планида кўзда тутилган 6600 тонна ўрнига 6651 тонна картошка сотилди. 3 минг тонна қовун-тарвуз топширилиб, план 103,6 процент адо этилди. Шунингдек, 580 тонна ўрнига 1060 тонна дон, шу жумладан 590 тонна маккажўхори дони сотилди. Мева плани 238 процент қилиб бажарилди. Соҳибкорларимиз ҳам мўл-кўл узум топширдилар.

Зиммага олинган юксак социалистик мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилишида «Москва», Куйбишев номли, «Партия XX съезди», Калинин номли колхозлар, «Бўзсув», «Хасково», «Партия XXI съезди», «Назарбек» совхозларининг қўшган ҳиссаси, айниқса, салмоқли бўлди. Етиштирилган мўл ҳосилни ўз вақтида йиғиб қабул пунктларига етказиб беришда район маркази аҳолиси ҳамда мактабларнинг ўқувчилари ҳам актив қатнашдилар.

Деҳқонларимиз мева-сабзавот, қовун-тарвуз, картошка, узум ҳосилини йиғиб олишни ва давлатга топширишни қизғин давом эттириш билан бирга 1977 йил ҳосилига ҳам мустаҳкам замин яратмоқдалар. Шудгорлаш кучайтириб юборилди. Эртаги экинлар учун эгат олинмоқда. 400 гектар ерга қишда етиштириладиган сабзавот экиб қўйилди.

Районимиз колхозлари ва совхозлари ўз имкониятларини ҳисоблаб, мажбуриятдагидан ташқари яна 9 минг тонна сабзавот сотиб, сабзавотнинг умумий миқдорини 80 минг тоннага етказишга аҳд қилдилар. Ялпи картошка миқдори 7500 тоннага, қовун-тарвуз 3500 тоннага, мева 9500 тоннага, узум 4 минг тоннага етказилади.

Районимиз меҳнаткашлари ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилини ҳар бир соҳа бўйича муваффақиятли якунлайдилар. Мамлакатимизда коммунизм моддий-техника базасини яратишга муносиб ҳисса қўшадилар.

Р. ҚАМБАРОВ,
Калинин район партия комитетининг биринчи секретари.

Б. ТОШХЎЖАЕВ,
район ижроия комитетининг раиси.

Ж. ҲАЙДАРОВ,
район қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи.

ШОЛИНИ ЎРИБ ОЛИШ ВА ТАЙЁРЛАШ ЮЗАСИДАН 27 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

[Биринчи стун — шоли тайёрлаш топшириғи, иккинчи стун — тайёрланган шоли [тонна], учинчи стун—топшириққа нисбатан тайёрланган шоли проценти, тўртинчи стун —бир кунда тайёрланган шоли, бешинчи стун — мавсум бошидан бери [экин майдонига нисбатан процент ҳисобида].

Бекобод	14.000	2,1	19,1	2,6	25,7
Ўрта Чирчиқ	3.100	4,7	17,0	4,7	41,5
Қуйи Чирчиқ	16.000	1,7	7,3	2,0	15,7
Бўка	2.000	1,3	4,3	3,2	33,5
Оққўрғон	2.500	0,2	0,3	2,3	7,4
Янгийўл	—	—	—	1,6	27,6
Юқори Чирчиқ	1.900	—	—	2,2	7,5
Область бўйича:	32.000	2,3	13,9	2,9	22,2

ДАВЛАТГА ЮҚОРИ СИФАТЛИ СУТ ТОПШИРАЙЛИК

(планга нисбатан процент ҳисобида: 1-стун районлар, 2-стун биринчи сорт, 3-стун иккинчи сорт, 4-стун сортсиз сут).

Оққўрғон	93,1	2,3	4,6
Бўка	88,6	8,5	2,9
Янгийўл	88,1	11,2	0,7
Қуйи Чирчиқ	87,3	1,2	11,5
Чиноз	83,7	8,8	7,5
Бўстонлиқ	83,4	13,3	3,3
Тошкент	82,0	14,9	3,1
Юқори Чирчиқ	80,2	19,5	0,3
Оҳангарон	74,0	18,5	7,5
Пискент	73,3	9,7	17,0
Оржоникидзе	71,7	23,6	4,7
Ўрта Чирчиқ	70,6	26,7	2,7
Калинин	65,5	18,7	15,8
Бекобод	53,6	2,7	43,7
Область бўйича	79,0	12,7	8,3

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА 1976 ЙИЛ 8 ОЙИ МОБАЙНИДА ТОПШИРИЛГАН СУТНИНГ СИФАТИ ҲАҚИДА МАЪЛУМОТ

Область колхозлари ва совхозларида кейинги саккиз ой мобайнида давлатга топширилган сутнинг сифати анча яхшиланди. Бу сут-товар фермаларида санитария ҳолатининг яхшиланиб бораётганлиги, сут соғувчилар, молбоқарлар, махсус кийим-кечаклар, зарур инвентарлар билан таъмин этилаётганлигининг оқибатидир. Шунингдек, юқори сифатли маҳсулот бераётган сут соғувчилар ва молбоқарларни моддий жиҳатдан рағбатлантириш ҳам яхши йўлга қўйилмоқда.

Агар областда сут топширадиган 186 та хўжалик мавжуд бўлса, улардан 20 тасида барча соғиб олинган сут биринчи сортга топширилди. Оққўрғон районидаги «Ленинобод», Вотинцев номли, Бекобод районидаги 3-«Далварзин», Бўка районидаги «Кўкорол» совхозлари, Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел», Калинин районидаги Оржоникидзе номли, Куйбишев номли колхозлар, Қуйи Чирчиқ районидаги «Победа», Энгельс номли колхозлар, «Огонёк» совхози, Чиноз районидаги «Олмазор» совхозлари иши бунга мисолдир.

Тўқсон тўртта хўжаликда сут маҳсулотининг 80 процентдан 100 процентгача бўлган миқдори биринчи сортга топширилмоқда, Янгийўл районидан 12 та, Оққўрғон районидан 11 та, Бўстонлиқ районидан 9 та, Юқори Чирчиқ, Оржоникидзе, Тошкент районларидан 8 тадан хўжалик шулар жумласига киради.

Бироқ ҳали ҳам сортсиз сут топшираётган хўжаликлар йўқ эмас. Бу гап Бекобод районидаги 1-«Далварзин», Ойбек номли совхозлар, Дзержинский номли колхоз, Чиноз районидаги Киров номли колхоз, Калинин районидаги «Ўзбекистон» паррандачилик фабрикаси чорвадорларига тегишлидир.

Қуйида биз область хўжаликларида шу йилнинг 8 ойи давомида топширилган сутнинг сифати ҳақидаги маълумотларни эълон қиламиз.

Тошкент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхози сут соғувчиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мунаввар Исҳоқова бу йил ҳам соғин сигирлардан ҳар йилдагидек мўл-кўл сут соғиб олиш учун курашмоқда. Суратда: М. Исҳоқова.

В. Салов фотоси.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ХЎЖАЛИКЛАРИДА ТОПШИРИЛГАН СУТНИНГ СИФАТИ ҲАҚИДА 1976 ЙИЛ 1 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Биринчи стун — хўжаликлар, иккинчи стун — топширилган ялпи сут; учинчи стун — биринчи сорт; тўртинчи стун — иккинчи сорт; бешинчи стун — сортсиз сут).

ОҚҚЎРҒОН РАЙОНИ

«Ленинобод» колхози	356,3	100,0	—	—
Вотинцев номли колхоз	313,1	100,0	—	—
«Коммунизм» колхози	187,5	97,8	2,2	—
Калинин номли колхоз	145,0	97,8	2,2	—
Навоий номли колхоз	71,6	97,1	2,3	—
«Озод» колхози	226,0	97,3	2,7	—
Сегизбоев номли совхоз	368,7	97,3	2,7	—
К. Маркс номли колхоз	157,5	97,2	2,8	—
«Оққўрғон» совхози	540,2	97,1	2,9	—
Охунбобоев номли колхоз	141,6	97,0	3,0	—
«Ленинизм» колхози	158,8	97,0	3,0	—
Куйбишев номли колхоз	239,5	94,5	3,1	2,4
«Партия XXII съезди» колхози	220,8	92,0	3,0	5,0
Х. Олимжон номли колхоз	249,2	41,3	4,6	54,1

ОҲАНГАРОН РАЙОНИ

Ворошилов номли совхоз	551,2	97,2	—	2,3
«Ғаллақудуқ» совхози	207,3	89,6	7,6	2,8
С. Раҳимов номли совхоз	506,9	87,7	12	0,3
Серго номли совхоз	210,6	75,2	23	1,8
«Оҳангарон» совхози	1161,8	70,8	26	3,2
«Ангрен» совхози	630,4	67,3	30	2,7
«Тошкент от заводи» совхози	1149,6	65,3	14	21,3
«Олмалиқ» совхози	49,8	25	45	30
«Октябрь» совхози	53,9	11,5	65,5	23

БЕКОБОД РАЙОНИ

3-«Далварзин» совхози	56,7	100	—	—
«Победа» колхози	326,1	99,2	0,8	—
«Коммунизм» колхози	233,4	99,0	1,0	—
Ленин номли колхоз	727,6	94,9	2,1	3,0
«Ленинград» совхози	174,9	94,5	5,5	—
«Октябрь 50 йиллиги» совхози	145,4	86,0	14,0	—
Навоий номли колхоз	278,4	70,6	24,4	5,0
2-«Далварзин» совхози	728,3	67,4	—	32,6
1-«Далварзин» совхози	570,2	7,6	—	92,4
Дзержинский номли колхоз	389	—	—	100
4-«Далварзин» совхози	437,9	—	—	100
Ойбек номли совхоз	268,6	—	—	100

БЎСТОНЛИҚ РАЙОНИ

Калинин номли колхоз	188,9	96,1	2,4	1,5
«Ленинград» колхози	270,4	93,3	6,7	—
«Қизил Ту» колхози	265,4	91,4	7,7	0,9
Жданов номли колхоз	263,5	85,7	14,2	0,2
Бошқа хўжаликлар	159,1	85,2	14,1	0,7
«Чорвоқ» совхози	245,3	84,3	13,7	2,0
«Бўстонлиқ» совхози	433,2	82,9	16,6	0,5
«Қозоғистон ССР 50 йиллиги» колхози	222,9	81,3	18,3	0,4
К. Маркс номли колхоз	246,5	80,6	19,0	0,4
«Хўжакент» совхози	730,3	77,3	10,9	11,8
Фрунзе номли колхоз	317,9	76,0	21,7	2,3

БЎКА РАЙОНИ

«Кўкорол» совхози	242,7	100	—	—
«Коммунизм» колхози	167,9	98,6	0,7	0,7
Тимирязев номли колхоз	201	97,6	2,1	0,3
«Октябрь 40 йиллиги» колхози	352,9	95,7	4,3	—
«Ленин йўли» колхози	327,9	95,7	4,3	—
«Ленинизм» колхози	125,2	94,3	5,7	—
Мичурин номли колхоз	170,1	94,1	5,9	—
Ильич номли колхоз	191,4	93,3	6,7	—
Ҳамза номли колхоз	348,7	87,3	12,7	—
Фрунзе номли колхоз	155,9	86,3	12	1,7
«Партия XIX съезди» колхози	167,8	8,5	19,5	—
«Партия XX съезди» колхози	160,9	80,2	19,8	—
«Ленинобод» колхози	149,8	78,2	19	2,8
«Бўка» совхози	365,7	77,5	—	22,5
К. Маркс номли колхоз	140,2	71,4	23,2	5,4
Жамбул номли колхоз	108	70,6	29,4	—

ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ РАЙОНИ

«Политотдел» колхози	1813,7	100	—	—
«Юқори Чирчиқ» совхози	278	97,5	1,4	1,2
К. Маркс номли колхоз	355,7	97,4	2,6	—
«Правда» колхози	1615,5	95,1	4,9	—
Энгельс номли колхоз	285	94,8	5,2	—
Калинин номли колхоз	326,6	92,6	7,4	—
«Коммуна» колхози	383,3	87,8	12,3	—
«Паркент» совхози	297,6	86,5	13,5	—
Свердлов номли колхоз	1250	86,4	13,6	—
«Ленинобод» колхози	296,9	71,0	26,3	2,7
«Гулистон» колхози	339,7	57,8	39,2	3,0
«Ўзбекистон» колхози	685,9	40,6	59,4	—
«Ленинский путь» колхози	1156,9	33,2	66,8	—

КАЛИНИН РАЙОНИ

Оржоникидзе номли колхоз	297,5	100	—	—
Куйбишев номли колхоз	244,5	100	—	—
«Партия XX съезди» колхози	236,4	100	—	—
«Москва» колхози	263,9	100	—	—
«Москва» совхози	114,6	79,0	1,5	5,7
Гагарин номли совхоз	253,6	78,6	18,8	2,6
«Бўзсув» совхози	442,1	77,0	19,7	3,3
Калинин номли колхоз	468,2	74,5	11,6	13,9
«Қорасув» совхози	309,9	70,0	30,0	—
«Назарбек» совхози	128,6	69,6	21,2	9,2
Бошқа хўжаликлар	148,9	44,5	39,2	16,3
«Хасково» совхози	344,9	22,6	32,9	44,5
«Партия XXI съезди» совхози	178,1	10,6	63,8	25,6
Паррандачилик фабрикаси	243	—	—	100

ҚУЙИ ЧИРЧИҚ РАЙОНИ

«Победа» колхози	244	100	—	—
Энгельс номли колхоз	343	100	—	—
Свердлов номли колхоз	617	100	—	—
Ленин номли колхоз	520,4	100	—	—
«Заря коммунизма» колхози	501,1	100	—	—
Димитров номли колхоз	1089,1	100	—	—
Ҳамза номли колхоз	340,4	100	—	—
«Коммунизм» совхози	465	100	—	—
«Огонёк» совхози	399,2	100	—	—
Калинин номли совхоз	269	99,5	0,5	—
«Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози	1211	98,5	1,5	—
«Ленинград» колхози	489,5	95,1	4,9	—
Киров номли ўқув хўжалиги	639,5	92,2	7,8	—
«Москва» колхози	139,1	89,3	10,7	—
Киров номли колхоз	203,3	54,3	—	45,7
Волков номли совхоз	886	2,5	—	97,5

ОРЖОНИКИДЗЕ РАЙОНИ

Селекция институти	117,9	97	3	—
«Троицкое» ёрдамчи хўжалиги	22,7	96	4	—
«Октябрь» колхози	564,7	94	6	—
СоюзНИХИ . . .	54,1	93	7	—
«Правда» колхози	503,4	89,8	10	0,2
«Қибрай» совхози	158,6	89	11	—
«Красний водопад»	1274,2	88	11	1
«Дўрмон» совхози	65,6	84	16	—
«Қизил Ўзбекистон» колхози	1244,3	60	31	9
Ленин номли колхоз	477,3	58,5	30	11,5
«Коммунист» колхози	483	44	52	4
«Маданият» колхози	346	35	48	17
Паррандачилик фабрикаси	50,5	—	100	—

ПИСКЕНТ РАЙОНИ

Ленин номли колхоз	196,6	95,1	—	4,9
«Гулистон» колхози	265,2	94,8	—	5,2
Калинин номли колхоз	195,3	93,9	6,1	—
1-«Пискент» совхози	927,4	93,6	6,4	—
Охунбобоев номли колхоз	288,5	93,0	7,0	—
Свердлов номли колхоз	279,7	75,7	24,3	—
«Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхози	30,4	75	24,7	0,3
Тельман номли колхоз	142,5	69,2	23,7	7,1
2-«Пискент» совхози	674,6	20,4	7,6	72
Вахрушев номли совхоз	60,0	20,0	80	—

ЎРТА ЧИРЧИҚ РАЙОНИ

Бўрдоқичилик фабрикаси	18,8	100	—	—
«Северний маяк» колхози	475,4	94	6,0	—
Ким Пен Хва номли колхоз	540,2	89,4	8,8	1,8
Куйбишев номли колхоз	178,4	83,7	14,8	1,5
Энгельс номли колхоз	227,7	83,2	14,9	1,9
Ленин номли колхоз	140,0	78,9	16,3	4,8
«Горняк» совхози	30,1	78,4	21,6	—
«Партия XXII съезди» колхози	147	73,8	26,2	—
Свердлов номли колхоз	235,8	73	25,3	1,8
К. Маркс номли колхоз	338,6	62,5	35,6	1,9
«Ўртасарой» совхози	66,4	67,2	32,8	—
«Ленин йўли» колхози	364,6	58,8	32,3	8,9
А. Икромов номли колхоз	166,6	57,6	38,3	4,1
Терешкова номли колхоз	147	51,4	44,0	4,6
«Коммунизм» колхози	176	50,5	47,6	1,9
Охунбобоев номли колхоз	289,4	20,1	76,6	3,3

ТОШКЕНТ РАЙОНИ

С. Раҳимов номли колхоз	424,3	98	2	—
Навоий номли колхоз	545,3	95,4	4,6	—
«Тошкент» совхози	166,4	94,8	3,6	1,6
«Ленин йўли» колхози	387,5	93,9	4,1	2
Ленин номли колхоз	356,3	93,8	6,2	—
Охунбобоев номли колхоз	474,4	93,4	6,6	—
К. Маркс номли колхоз	500,4	93,1	1,8	5,1
Полизчилик-сабзавотчилик институти	183,6	93	5,6	1,2
Абдураҳмонов номли совхоз	210,6	79,4	8,8	11,8
«Ленинград» совхози	204,1	75,1	20,6	4,3
«Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхози	968,6	66,0	31,1	2,9
Ильич номли колхоз	400,9	62,6	30	7,6

ЧИНОЗ РАЙОНИ

«Олмазор» совхози	60,3	100	—	—
«Янгиобод» совхози	128,6	98,5	1,5	—
Наслчилик совхоз	3099,8	92,4	7,6	—
Навоий номли колхоз	610,4	91,9	8,1	—
Энгельс номли колхоз	147	83,8	15,9	0,3
«Москва» колхози	177,2	81,2	13,7	5,1
Охунбобоев номли колхоз	268,2	77,0	5,0	18,0
«Партия XXIV съезди» совхози	238,1	68,6	29,5	1,9
«Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхози	232,4	68,5	6,9	25,6
«Қизил Октябрь» колхози	187,1	65,3	34,2	0,5
«Октябрь 40 йиллиги» колхози	216,3	60,7	33,2	6,1
К. Маркс номли колхоз	226,8	57,8	26,1	16,1
С. Раҳимов номли колхоз	165,4	36,3	57,8	5,9
Киров номли колхоз	229,7	—	—	100

ЯНГИЙЎЛ РАЙОНИ

Н. Ниёзов номли колхоз	325	98,5	1,5	—
САМИИС	120,6	97,7	2,3	—
«Коммунизм» колхози	494,1	97,5	2,5	—
Калинин номли колхоз	260,6	97,5	2,5	—
«Интернационал» колхози	265,3	96,8	3,2	—
Х. Турсунқулов номли колхоз	370	93,5	6,5	—
Фрунзе номли колхоз	275,9	92,8	4,5	2,7
Ленин номли колхоз	574,7	91,6	8,4	—
Жданов номли колхоз	204,3	89,3	10,7	—
«Партия XXI съезди» колхози	116,1	89,2	8,4	2,4
САИМЭ	27,8	88,1	11,6	0,3
«Ленинизм» колхози	522,9	82,5	15	2,5
У. Юсупов номли аграр-саноат бирлашмаси	418,7	71,9	27,2	0,9
Боғдорчилик узумчилик совхози	4,4	71,1	28,9	—
Свердлов номли совхоз	461,7	49,9	47,5	2,6

ПАХТАЗОР ХАБАРЛАРИ

ОҚҚЎРҒОН. «Коммунизм» колхозининг С. Ғаниев бошлиқ бригадаси заршунослари ҳар гектар майдондан пландаги 27 центнер ўрнига 45 центнердан ҳосил олишга қарор қилганлар. Ҳозир кунига йиллик планнинг 5—7 проценти миқдорида пахта топширилаяпти. Мавсумда 8—10 тоннадан пахта теришга аҳд қилган С. Исломова, Н. Мадраимова, Р. Ғаниева, Р. Абдураҳмонова каби теримчилар хирмонларга 150—160 килограммдан «оқ олтин» тўкмоқдалар.

Т. ЗОКИРОВ.

* * *

ЧИНОЗ. Киров номли колхозининг П. Абдураимов бошлиқ бригадаси аъзолари 92 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 45 центнердан ҳосил кўтариш иштиёқида меҳнат қилмоқдалар. Ҳосилнинг 80 проценти «Зангори кема»лар билан териб олинади. Бригада далаларида кунига 6—8 процент миқдорида пахта тайёрланиб, пешма-пеш қабул пунктларига жўнатилмоқда.

Механизаторлар А. Файфуров, Қ. Қўшоқов ўзаро мусобақалашиб, мавсумда «зангори кема» бункерларидан 120 тоннадан зиёд «оқ олтин» тўкишмоқчи. Улар меҳнат қилаётган «Москва» колхозининг М. Сафаралиев бошлиқ бригадасида ҳосилдорлик пландаги 35 ўрнига 40 центнерга етказилади. Мусобақадош механизаторлар ҳар кучи 5—6 тоннадан пахта термоқдалар.

А. ОРИПОВ.

* * *

ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ. «Политотдел» колхозининг Эм Дон Гип бошлиқ бригада деҳқонлари 115 гектар ернинг ҳар гектаридан 50 центнердан пахта етказиб бериш нияти билан меҳнат қилмоқдалар. Бригада далаларида «зангори кема»лар жавлон урмоқда. Мавсумда 150—200 тоннадан пахта териш мажбуриятини олган механизаторлар Ким Валентин, Штольц Кузьмалар ҳар куни бункерлардан 10 тоннадан ошириб «оқ олтин» тўкмоқдалар.

* * *

БЕКОБОД. — Съездлар йилида 12 тонна «оқ олтин» териб беришга аҳд қилганман, — дейди 1-«Далварзин» совхозининг Б. Отахонов етакчилик қилаётган бригадаси илғор теримчиси А. Умаралиева. Адолат опанинг шу кунгача хирмонга тўккан пахтаси 3,5 тоннадан ошиб кетди.

Н. ЖАЛИЛОВ.

ИШ ҚИЗҒИН

Бу йил Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли ва «Правда» колхозларида каноптан мўл ҳосил етиштирилди. Райондаги 3-Жумабозор каноп заводи ана шу хўжаликларда етиштирилган ҳосилни қайта ишламоқда.

Заводда иш қизғин. Коллектив ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, бу йил планга қўшимча минг тонна янги маҳсулотга ишлов бериш мажбуриятини олган. Барча куч ва имкониятлар мана шу мажбуриятни муддатидан илгари адо этишга қаратилмоқда. Корхонада ишга туширилган янги цех ишлаб чиқариш ҳажмининг ошишида муҳим роль ўйнайди. Бу цехда Н. Мейманқулов билан М. Жалолов бошчилик қилаётган бригадалар ўзаро социалистик мусобақа асосида меҳнат қилишяпти. Иккала коллектив ҳам барча кўрсаткичлар бўйича бирбиридан қолишмаяпти. Бригадаларнинг кунлик топшириқлари 110—120 процентга етказиб бажарилмоқда.

Ғ. ЮСУПОВ.

Ўртоқ Мирзамаҳмуд Мирзараҳмонович МУСАХОНОВга

Азиз Мирзамаҳмуд Мирзараҳмонович, бошингизга тушган оғир жудолик — рафиқангиз Жамила Акромовна вафот этганлиги муносабати билан Сизга ўзимизнинг чуқур ҳамдардлигимиз ва таъзиямизни изҳор этамиз.

Биз ҳаммамиз Жамила Акромовнани болаларнинг самимий ва меҳрибон тарбиячиси, меҳнатсевар ва камтарин инсон сифатида яхши билардик. Жамила Акромовнанинг порлоқ хотираси қалбимизда сақланиб қолади.

Ш. Р. Рашидов, И. Г. Анисимкин, С. Е. Белоножко, Л. И. Греков, Й. Р. Қурбонов, Н. М. Матчонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, Н. Ж. Худойбердиев, А. А. Хўжаев, Қ. Камолов, Н. М. Маҳмудов, Э. Б. Нордман, Г. М. Орлов, С. У. Султонова, А. С. Абдалин, Р. Ҳ. Абдуллаева, Қ. А. Аҳмедов, Г. А. Габриельянц, И. В. Марцинюк, М. Т. Турсунов, А. Р. Хўжаев.

Ўртоқ Мирзамаҳмуд Мирзараҳмонович МУСАХОНОВга

Азиз Мирзамаҳмуд Мирзараҳмонович, ҳаммамизнинг чуқур ҳурматимизга сазовор бўлган рафиқангиз Жамила Акромовнанинг бевақт вафот этганлиги муносабати билан чин юракдан чуқур таъзиямизни қабул қилинг.

Фидокор меҳнаткаш, меҳрибон аёл, очиқ кўнгил ва ғамхўр она, ажойиб ўртоқ Жамила Акромовнанинг ёрқин хотираси қалбимизда ҳамиша сақланиб қолади.

А. В. Браилов, А. И. Икромов, Н. И. Малихин, В. В. Окунский, Т. Солихов, С. Т. Тошқулов, А. А. Хўжаев, А. М. Хўжаев, Н. О. Шчукин, П. Ю. Юсупов, Т. З. Орипов, Ш. Н. Бобоев, О. З. Зуфаров, М. М. Муллаев, Н. И. Белоусов, Г. Б. Йўлдошева, Ф. Ғ. Ёқубов.

Дунё овози — чет эл хабарлари

ОППОЗИЦИЯ ТАЪҚИБ ҚИЛИНМОҚДА

МАДРИД, 27 сентябрь. (ТАСС). Испанияда мамлакат ҳаётини қатъиян демократлаштириш учун курашаётган оппозициянинг намояндаларини таъқиб қилиш давом эттирилмоқда. Испания Коммунистик партияси пойтахт ташкилотининг бу ерда бўлиб ўтган матбуот конференциясида қатнашган раҳбарларидан бир группаси терговь қилиш учун хавфсизлик бош бошқармасига чақирилди. Сон-саноқсиз норозиликларга қарамай, оппозициядаги демократик конфедерация ташкилоти ижроия комитетининг аъзоси Я. Ортис бир неча кундан бери қамоқда ётибди.

Кейинги вақтларда мамлакатда турли сиёсий намойишлар тез-тез ман қилинмоқда. Пуэртоллано шаҳрида ярим яширин касаба союзлари— ишчилар комиссиясининг ассамблеясини ўтказишга йўл қўйилмайди. Барселона вилоятининг маъмурлари Испаниянинг энг катта шоирларидан бири, муҳожир Р. Альбертига бағишланган тантанали йиғилишни ўтказишга руҳсат бермадилар. Унинг ижодига бағишланган виставка ҳам ман қилинди.

Маъмурлар, франкочи режим Баск ўсмирларидан беш кишини қатл қилган куннинг биринчи йилига бағишлаб басклар мамлакатининг турли шаҳарларида 27 сентябрда ўтказиладиган оммавий намойишлар ҳам бекор қилинди. Бу намойишлар басклар мамлакатидаги барча сўл сиёсий ва касаба союз ташкилотларининг чақириғига биноан ўтказилиши керак эди.

АФРИКА ХАЛҚЛАРИНИНГ ВАЗИФАСИ

ЛУАНДА. Ангола Халқ Республикасининг президенти Агостиньо Нето билан Конго Халқ Республикасининг президенти Мариан Нгуаби бу ерда имзолаган қўшма ахборотида айтиладики, эски ва янги мустамлакачиликни, ирқчиликни ва халқларни эксплуатация қилишни узил-кесил тугатиш — озодлик учун курашаётган Африка халқларининг энг муҳим вазифасидир. Ангола пойтахтида 22 сентябрдан 24 сентябргача ўтказилган музокаралар давомида улар турли халқаро проблемаларни, жумладан Африка жанубидаги аҳволни муҳокама қилдилар.

ҚИЙИН АҲВОЛ

РИМ, 27 сентябрь. (ТАСС). Италия турли шаҳарларининг магазинлари, дўкончалари, бозорларида савдо ходимлари ўз иш кунини одатда янги, анча юқорилашган нархлар ёзилган лавҳаларни жой-жойига қўйишдан бошлайдилар. Маҳаллий газеталарда ана шу «лавҳалар ўйини»нинг кейинги беш йил мобайнидаги баъзи бир якунлари чиқарилган маълумотлар эълон қилинди. Нон, гуруч, паррандa гўшти, балиқ, ўсимлик ёғи, сут, пишлоқ, кофе ва бошқа бир қанча маҳсулотлар ҳозир 1971 йилдагига нисбатан икки баравар қимматлашди. Гўшт, мева, сабзавот нархи эса уч баравардан зиёд кўтарилди. Пенсионерлар ва ишсизлик юзасидан нафақа олиб яшовчилар айниқса ночор аҳволга тушиб қолишди.

«Унита» газетаси шу муносабат билан қуйидагиларни ёзади: қишлоқ хўжалиги мушкул аҳволга тушиб қолганлиги, савдо-сотиқ давлат томонидан самарали контроль қилинмаётганлиги, Европа иқтисодий ҳамжамияти маҳсулот сотиш ва ишлаб чиқаришни Италия учун ноқулай тарзда чеклаб қўйганлиги нарх-наво ошиб бораётганлигининг асосий сабабларидандир. Италия чет мамлакатлардан кўп миқдорда гўшт сотиб олмоқда. Бунинг устига гўштни четдан катта савдо фирмаларининг кичик бир группаси импорт қилмоқда, шу фирмаларнинг савдогарлари кейинги йилларда ҳаддан ташқари катта фойда олдилар, деб ёзади «Унита» газетаси.

ИСПАНИЯ. Меҳнаткашларнинг турмуш шароитини янада яхшилаш учун олиб бораётган курашлари кенг қулоч ёймоқда. Яқинда Мадрид шаҳрининг минглаб аҳолиси нарх-навонинг тўхтовсиз ошиб бораётганига қарши намойиш ўтказди. Суратда: намойиш пайтида.

ЮПИ—ТАСС фотоси.

СУРИЯ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ДАМАШҚ. Дамашқ радиосининг хабар қилишича, Сурия Араб Республикасининг президенти Ҳ. Асад Исроил чегарасида жойлашган қўшинлар ҳузурида нутқ сўзлади. Президент, жумладан, деди: Сурия Миср билан Исроилнинг Синайга доир 1975 йилги битимига ҳамон қарши чиқмоқда ҳамда фаластинликларга, сурияликларга ва умуман араб миллатига қарши қаратилган ҳамма фитналарга қарши курашмоқда.

Биз Жулон тепаликларидаги қўшинларни қисман чекинтиришдан Фаластин иши манфаатлари йўлида бош тортдик. Фаластин иши Яқин Шарқдаги можаронинг марказий масаласидир. Биз Фаластин революциясини ҳамиша ҳимоя қилиб келдик ва доимо ҳимоя қилаверамиз.

Ҳ. Асад Ливандаги аҳволга тўхталиб бундай деди: биз бу мамлакатда тинчлик ва тартиб ўрнатиш мақсадида, шунингдек бизнинг халқимизга ва араб миллатига қарши фитналарни барбод қилиш учун Ливанга қўшин киритган эдик. Бахтга қарши, Фаластиннинг баъзи раҳбарлари қопқонга тушиб қолдилар, аммо биз мақсадларимизнинг мусаффолигини ва одиллигига ишонган ҳолда нормал аҳволни қайта тиклаймиз.

ПРЕЗИДЕНТНИНГ КУЧ-ҒАЙРАТЛАРИ ҚУЛЛАБ-ҚУВВАТЛАНМОҚДА

БАЙРУТ. Ливан миллий ватанпарвар кучлари мамлакатда ўт очишни тўхтатишга интилаётанликларини айтмоқдалар. Миллий ватанпарвар кучлар раҳбарларининг бу ерда ўтказилган кенгашида уруш ҳаракатларини тўхтатишнинг конкрет плани ишлаб чиқилди. Бундан кузатилган мақсад — янги президент И. Саркиснинг можарони бартараф этиш ишидаги ғайрат-ҳаракатларини енгиллаштиришдан иборат.

Т. МИКИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ТОКИО. Япония Бош министри Т. Мики телевидение орқали гапириб, мен истеъфога чиқмоқчи эмасман ва парламентнинг қуйи палатасига ўтказиладиган сайлов вақтида кабинетга аввалгидек бошчилик қила бераман, деди.

Т. Мики яна бундай деди: мен раис бўлган либерал-демократик партиянинг октябрь ойига белгиланган съезди фақат бўлажак сайлов билан боғлиқ масалаларни ҳал этади.

(ТАСС, 27 сентябрь).

ҚИТЪАЛАР ОВОЗИ—ТИНЧЛИК САДОСИ

ТОШКЕНТ РУҲИ— БИРДАМЛИК РУҲИ

БУГУН Алишер Навоий номидаги Катта Ўзбек Давлат академик опера ва балет театрида Осиё ва Африка мамлакатлари ёш адибларининг халқаро учрашуви тантанали равишда очилади. Мамлакатимиздаги барча адиблар қатори республикамиз қаламкашлари ҳам бу улкан анжуманни катта тайёргарлик ва ҳар соҳада улкан муваффақиятлар билан кутиб олмоқдалар.

Ўзбекистон Ёзувчилар союзининг секретари, Осиё ва Африка мамлакатлари билан алоқа қилувчи республика комитетининг раиси Рамз БОБОЖОН ҳикоя қилади

ИЖОДКОР — ўз халқининг виждони, куйчиси, қалб таржимонидир. Унинг асарлари халқ ҳаётининг бадиий тадқиқи, тарихи ва кўзгуси бўлиб қолади. У асарларида доимо давр ва замоннинг муҳим ва актуал масалаларини қаламга олади, эзгуликка, дўстлик ва ҳамжиҳатликка чорлайди, бу йўлдаги курашга илҳомлантиради. Осиё ва Африка қитъасидаги барча тараққийпарвар адиблар ёзувчининг жамиятда тутган масъулиятли мавқеини чуқур тушунган ҳолда ўз асарлари билан тинчлик ва тараққиёт, мустақиллик ва ҳамжиҳатлик йўлида халқлари олиб бораётган курашга муносиб ҳиссаларини қўшиб келмоқдалар.

Осиё ва Африка ёзувчиларининг адабий ҳаракатчилиги бугунги кунда катта кучдир. Икки қитъа адиблари бундан роппа-роса ўн саккиз йил бурун худди шу паллада Тошкентда ўзларининг биринчи конференцияларига тўпланган эдилар. «Тошкент руҳи» ибораси ўшанда вужудга келган эди. Ўтган йиллар икки қитъа адибларининг адабий ҳаракатчилиги янада кучайди. Буни курашчилар сафи кенгайганлиги, бадиий адабиётнинг жамият ҳаётида ўйнаётган роли нақадар ошганлиги яққол ифодалаб турибди. Тошкент конференциясидан кейин икки қитъа адиблари Қоҳира ва Байрут, Деҳли ва Олмаота шаҳарларида ўзларининг халқаро конференцияларига тўпланган эдилар. Мавжуд конференциялар ҳам адабий ҳаракатчилик тобора кучаётганлигини алоҳида таъкидлаган ҳолда жуда катта аҳамиятга эга бўлган қарорлар қабул қилганди.

Бу сафар республикамиз пойтахтига Осиё ва Африка мамлакатлари адабиётларининг навқирон вакиллари тўпланяптилар. Улар устозлар изидан бориб уларнинг анъаналарини давом эттирган ҳолда ўз асарлари билан ижтимоий тараққиётга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Буларнинг кўпчилиги Осиё ва Африка мамлакатларининг адабий ҳаракатчилигига асос солинган йилларда ўсиб етишган ва устозлар ёнига кирган ижодкорлардир. Улар устозларининг улкан тажрибаларидан баҳраманд бўлган ҳолда, адабий ҳаракатчиликда актив иштирок этган ҳолда қалам тебратмоқдалар.

Мен бу ерда Осиё ва Африка мамлакатларининг адиблари ўтган йиллар ичида ўз ижодлари билан империализм ва миллий истибдодга қарши, озодлик ва мустақиллик, тинчлик ва ижтимоий тараққиёт учун курашда халқларига катта ёрдам берганликларини алоҳида таъкидлаб ўтишни истар эдим. Вьетнам ва Ангола халқларининг мустамлакачилар устидан қозонган ғалабаларида, жуда кўп мамлакатлар миллий мустақилликни қўлга киритганида, шу кеча-кундуздаги империализмга, унинг ҳуружларига, босқинчилик ҳаракатларига қарши олиб борилаётган кескин курашларда ҳам адибларнинг асарлари муҳим роль ўйнади ва ўйнаяпти. Биз бу ўринда адабий ҳаракатчиликнинг таниқли вакиллари бўлган анголалик адиб Агостиньо Нето, вьетнамлик Тоа Хоай, покистонлик Файз Аҳмад Файз, Жанубий африкалик Алекс Ла Гума, сенегаллик Сембен Усмон, фаластинлик адиб Маҳмуд Дарвишларнинг номларини алоҳида тилга олиб ўтамиз. Булар бошқа талай йирик адиблар қаторида халқаро «Нилуфар» мукофотига сазовор бўлдилар. Бу мукофотга сазовор бўлганлар орасида халқимизнинг суюкли фарзанди, машҳур шоира Зулфия ҳам борлиги қалбимизни ифтихор туйғуларига тўлдиради, қувонтиради.

Адабий ҳаракатчилик йилдан-йилга қулоч ёяётганлиги адиблар олдига янгидан-янги вазифаларни қўймоқда. Булардан бири миллий маданиятни ривожлантиришда қаламкашлар иштироки ва роли масаласидир. Тошкентга тўпланган анжуман қатнашчилари ана шу муҳим масалани муҳокама қиладилар. Бу масаланинг муҳимлиги шундаки, у ижтимоий тараққиёт масалалари билан чамбарчас боғланиб кетади. Осиё ва Африка қитъаларидаги жуда кўп мамлакатларнинг халқлари миллий мустақилликка эришиб, янги ҳаёт, маданий тараққиёт учун актив кураш олиб бораётганликларини айтадиган бўлсак, бу масала янада аҳамият касб этади. Навқирон адиблар эса, ҳозирги кунларда ана шу курашнинг олдинги марраларида турибдилар.

Осиё ва Африка мамлакатлари ёш ёзувчиларининг ушбу халқаро учрашувида элликдан ортиқ мамлакат қаламкашлари иштирок этадилар. Уларнинг аксарияти гарчи мамлакатларимизга биринчи бор ташриф буюраётган бўлсалар ҳам халқ ҳаёти ва курашига бағишланган асарлари билан кўпчиликка танилган қаламкашлардир. Биз бунда гвинеялик шоир ва прозаик Жиги Камара, ҳиндистонлик адиб Дебеш Рой, кениялик романнавис Мамаду Траора Диоп ва бошқа дўстларимизни кўзда тутамиз.

Пойтахтимиздаги халқаро учрашув кунларида меҳмонлар қуёшли диёримиз меҳнаткашлари вакиллари билан талай учрашувлар ўтказадилар, бирдамлик митинглари бўлади, шеърият кечаларида ва биродарлик, тинчлик ва ҳамжиҳатликни улуғловчи оташин мисралар янграйди. В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетида, республика Кино уйида, Ўзбекистон Давлат филармониясида ўтадиган тадбирлар ана шулар жумласидандир. Меҳмонлар бундан ташқари Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриётида, «Шарқ юлдузи», «Звезда Востока» журналлари редакцияларида, Тошкент Давлат консерваториясида, Халқ амалий санъати музейида, «Ўзбекфильм» студиясида ва бошқа бир қанча маданий даргоҳларда бўлиб, у ерларнинг вакиллари билан учрашадилар.

Учрашув қатнашчилари республикамизнинг бошқа жойларида ҳам бўладилар. Улар республикамизнинг қўриқ воҳалари бўлмиш Сирдарё ва Жиззах областларидаги хўжаликлар ҳаёти билан ҳам танишадилар, у ерларда ҳам қатор адабий тадбирлар ўтказиш планлаштирилган. Қадимий ва ҳамиша навқирон Самарқанд тупроғида бўладиган учрашувлар, жумладан Самарқанд чинни заводи ва бошқа жойлардаги дўстлик давралари ва бирдамлик митинглари бунинг мисолидир.

Ўзбекистон Давлат Филармониясида бўладиган интернационал шеърият базми адабий тадбирларимиз орасида алоҳида ўрин тутади. Бу йиғинга мамлакатимизнинг таниқли шоирларидан Роберт Рождественский, Ўлжас Сулаймонов, Римма Казакова, Андрей Дементьев, Қадрия Темирбўлатова, Гулруҳсор Сафиева, Абдулла Орипов ва бошқалар иштирок этадилар. Унда Осиё ва африкалик таниқли шоирларнинг ҳам чиқишлари бўлади. Йиғиндан тушган бутун маблағ тинчлик фонди ихтиёрига берилади. Шеърият кечасига Ўзбекистон Ленин комсомоли лауреати шоир Эркин Воҳидов раислик қилади.

Ёзувчига халққа хизмат қилиш ва унинг меҳру муҳаббатига сазовор бўлишдан ҳам ортиқроқ бахт йўқдир. Пойтахтимиздаги мазкур учрашув қатнашчилари ана шундай эзгу мақсад йўлида қалам тебратиб келаётган ижодкорлардир. Улар ўз ижодлари ва актив ижтимоий фаолиятлари билан жаҳонда тинчликни сақлаш ишига муносиб ҳисса қўшаяптилар, империалистлар, мустамлакачилар, милитаристларнинг босқинчилик ва талончиликдан иборат мудҳиш сиёсатларини фош этмоқдалар, башариятни бирдамлик ва аҳилликка чорламоқдалар.

Жаҳон адабий ҳаракатчилигида икки буюк қитъа адабиётининг навқирон вакиллари амалга ошираётган ишлар салмоқли ва аҳамиятлидир. Улар юқорида айтиб ўтганимиздек, Осиё ва Африка адабий ҳаракатчилигини кучайтиришга кўп меҳнатлари сингган устоз адиблар билан бир сафда турибдилар. Уларнинг ижтимоий ва адабий фаолиятлари шунинг учун ҳам жаҳон афкор оммаси, жумладан совет кишилари томонидан ҳам қўллаб-қувватланмоқда. Бу ўринда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Ильич Брежневнинг қуйидаги сўзларини эслатиб ўтиш мақсадга мувофиқдир: «Совет кишилари,— деган эди ўртоқ Л. И. Брежнев,— Осиё ва Африканинг миллий озодлик ҳаракатини ҳаққоний ва ёрқин акс эттираётган, ёш миллий давлатлар янги ҳаёт қурилишида актив иштирок этаётган тараққийпарвар ёзувчилари ижоди ва ижтимоий фаолиятига чуқур қизиқиш билан қарайдилар. Бу мамлакатларнинг қаламкашлари халқнинг энг яхши анъаналарини давом эттирган ҳолда инсон ақл-заковатига ижтимоий тараққиёт, эркин ривожланиш ва миллий уйғониш, чинакамига яхши қўшничилик, маданиятларини ўзаро бойитиш йўлидан бораётган халқларнинг туганмас ижодий имкониятларига чуқур ишонч руҳи билан суғорилган асарлар яратмоқдалар».

Тошкентдаги ушбу анжуман Осиё ва Африка ёзувчиларининг адабий ҳаракатчилиги тарихида муҳим босқич бўлиб қолажак. У адабий сафларимизнинг янада кенгайиши, тинчлик, дўстлик, муҳаббат, ҳамжиҳатлик, биродарлик, иқбол ва истиқбол ҳақидаги хилма-хил ва бир-биридан кўркам асарлар яратилишига ҳам имконият яратади, илҳомлантиради. Бу халқаро алоқаларимиз тарихи китобига ёрқин саҳифалар бўлиб қўшилажак.

ТОШКЕНТ. Осиё ва Африка мамлакатлари ёш ёзувчиларининг Тошкент учрашуви учун «Прогресс» нашриётининг Тошкент бўлими марксизм-ленинизм классиклари ва ҳозирги замон совет ёзувчилари, шу жумладан Ўзбекистон ёзувчиларининг асарларини араб, урду ва форсий тилларига таржима қилиб нашр этди.

СУРАТДА: (юқорида) янги китобнинг сигнал нусхасини ўқиш пайти. (чапдан ўнгга): бош назоратчи редактор Абдуҳафиз Абдужабборов, директор ўринбосари Азиз Бобохонов, директор Иброҳим Аҳроров, назоратчи редактор Марат Акчурин. Иккинчи суратда: «Прогресс» нашриётининг Тошкент бўлими хорижий шарқ китобхонлари учун нашр этган асарлар.

А. Авазов фотоси.
(ЎзТАГ).

Леонард КОСА
(Жанубий Африка Республикаси)

ОВОЗА

Айтишади, бизнинг юртда
Кундан-кунга ҳаёт гулгун.
Ундай бўлса емак учун
Бирон нарса беринг қиттай.

Эпчилларда тил бир қулоч!
Фаровонлик! Конъюнктура!
Хотин эса қистаб турар:
«Йиғлашмоқда, болалар оч».

Дув-дув гапга тўлиқ ҳар ён:
«Қурилмоқда кўплаб уй-
жой!»

О, мен қайдан очиб чирой,
Ўз кулбамга борай шодон!

Бизнинг шонли юртда бу кез
Овозалар авжга чиққан.
Мен—эҳтимол, бахт-
шодликдан —
Яқин кунда бурарман юз.

Эргаш МУҲАМЕДОВ таржимаси.

ОСИЁ ВА АФРИКА ШЕЪРИЯТИ

Шарқ халқлари билан халқимизнинг маданий алоқалари қадимийдир. Бироқ, бу алоқалар инқилоб шарофати билан янги мазмун, янги маъно касб этди.

Бугунги кунда маданий алоқаларимизнинг ривожланишида Пушкин ибораси билан айтганда «маърифатнинг почтавой отлари» бўлмиш таржимонларимизнинг роли бениҳоядир. Шу таржимонларимизнинг сермашаққат, лекин шарафли меҳнатлари туфайли китобхонлар бутун шарқ прогрессив адабиётининг етук асарлари билан танишди ва Нозим Ҳикмат, Рабиндранат Тагор каби буюк ижодкорлар ўзбек китобхонларининг севимли адибларига айландилар. Бундай фактлар совет Шарқининг Шарқ мамлакатлари билан биргалик туйғуларининг ифодасидир.

Шуниси қувончлики Осиё ва Африка халқларининг прогрессив адабиёти намояндаларининг асарларидаги илгари сурилган ғоя жаҳонга тинчлик, социал тараққиёт, янги замон, янги жамият кишисини тарбиялаш масаласининг акс садосидай туюлади. Бу ўринда Шарқнинг машҳур шоири Муҳаммад Иқбол ижоди ёрқин мисол бўла олади. Иқбол ўзининг «Шарқ ва Ғарб» шеърида Шарқ ва Ғарб халқларининг асосий хусусиятларини таъкидлар экан, инсон бу иккала хусусиятни ҳам ўзида мужассамлаштирсагина оламни ўзгартириб, қайтадан янги бир дунё бунёд эта билиш қудратига эга бўлажагини уқтиради:

Ғарбликлар бу ҳаётни
Хушёрликдан билурлар,
Шарқликлар-чи, оламни
ишқдан хаёл қилурлар.
Зийраклик билан ишқдан
туғилгайдир ҳақиқат,
Ишқ ўзи зийракликдан
дунёга келар фақат.
Иккови гар қўшилиб,
бўлса бир жону бир тан
Оламни ўзгартириб, бунёд
этар қайтадан.

Бу шеърдаги ғоя фақат Муҳаммад Иқбол ижодига хос бўлмасдан бутун прогрессив Осиё ҳамда Африка поэзиясига хосдир. Мана, Мазамбик шоири Ноэмья ди Соуза шундай дейди:

...Бошқа ҳеч нарсани
сўрама мендан
Мен — жасур Африка
садосидурман.
Унинг умидлари, орзу-
армони,
Ва янги дунёнинг
нидосидурман.

В. И. Ленин «...кичик миллатнинг маҳдудлигига бекиниб, ўзига айрим бўлиб олишга қарши, бутунни ва умумийни ҳисобга олиш учун, айрим манфаатларни умумий манфаатларга бўйсундириш учун кураш»ишни ҳали жаҳон икки системага бўлинмасдан кўрсатиб ўтган эди. Дарҳақиқат, Африка ва Осиёнинг илғор фарзандлари — шоир ва ёзувчилари тор миллий қобиққа биқиниб қолмадилар. Кўпчилик ижодкорлар марксизм-ленинизм назарияси асосида дунёни қайта қуриш кераклигини англаб етдилар. Шунинг учун ҳам улар ўз асарларида социализмни, коммунистик партияни улуғладилар, қон-қариндошлик туйғуси билан гуллаб яшнаётган Совет социалистик республикаларини, тинчликнинг таянчи Москвани, Шарқнинг машъали Тошкентни мадҳ этдилар.

Сурия шоири Москва ҳақида қўшиқ битар экан, у Москвани мусулмон дунёсининг саждагоҳи Каъбадан юқори қўяди:

Ғалаба илмини ўргатдинг
менга,
Ҳибислар нуради,
Етишдим тонгга.
Эзилган элларга посбон
ўзингсан,
Умидлар бўстони
Ассалом сенга!

Гап Москвани Каъбадан юқори қўйишда эмас, балки уларнинг асосий эътиқодида. Бундай шеърлар Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчиларининг ижодида интернационализм руҳининг юксак эканлигидан, маслаклари, интилишлари социалистик жамият эътиқодига яқинлигидан дарак беради.

Биз юқорида айтиб ўтганимиздек, бу ижодкорларнинг асарлари билан «маърифатнинг почтовой отлари» орқалигина танишамиз. Бироқ, бу танишув баъзи пайтларда мукаммал танишув бўла олмайди. Жумладан қўлимиздаги «Ҳинд шоирлари», «Зайтун новдаси», «Қитъалар қўшиғи» каби бир қатор шеърий тўпламлардан ўрин олган кўпчилик машҳур шоирларнинг асарларини ўқиганда, кўнгилдагидек завқ ололмаймиз. Назаримизда ўртамиёна шоир сифатида қолади.

Биз Осиё ва Африка шоирларининг асарлари таржимасига назар ташласак, бу ижодкорларнинг талант йўналиши, ҳаётга қараш тарзи таржимонларимиз томонидан ўрганилмаганлиги кўзга ташланади. Натижада, бу ижодкорларнинг асарларидан қилинган таржималар нурсиз, мазмунан саёз чиқиб қолган.

«Ҳинд шоирлари», «Жўровоз қитъалар», «Зайтун новдаси», «Қитъалар қўшиғи» каби шеърий мажмуалар, ҳинд шоири Қамар Райнснинг «Шеърлар», Абдулваҳоб ал Баётийнинг «Ишқ ҳурмати» каби тўпламлари ўзбек китобхонларига муносиб совға бўлди. Лекин яхши таржималар билан бир қаторда паст савиядаги таржималар ҳам учрайди.

Бир санъат асари замирида улкан шоирнинг руҳи ётади, бирор халқнинг маданияти, орзу-истаклари, фахри-ғурури ётади. Таржимонларимиз бу масъулиятни унутмасликлари керак.

Бугунги кунда Осиё ҳамда Африка шоир, ёзувчиларининг совет шоир ва ёзувчилари билан ҳамкорлиги кундан-кунга ривожланаяпти. Совет ёзувчилари билан улар бир сафда туриб колониал зулмга, империализмга, уруш оловини ёқувчиларига қарши курашмоқдалар. Биз бундай ижодкорларнинг асарлари билан танишар эканмиз, жаҳон прогрессив ёзувчиларининг қудратли кучга айланганлигининг, улар инсониятнинг порлоқ келажаги учун курашувчи толмас жарчилар эканлигининг гувоҳи бўламиз.

Абдулла МАТЕҚУБОВ.

Муфрид Аль БАҒДОДИ
(Ироқ)

ТИНЧЛИК ҚЎШИҒИ

Тинчлик қоясин тиклаб
Баҳор боғин ўстирдик,
Уруш ўтин ёқувчи
Қонхўрларни супурдик.
Тажовуз қилиб ёвлар
Солмоқчи бўлди қирон,
Бирлашган халқ қудрати
Енгилмайди ҳеч қачон!
Ерда эркин яшаймиз
Ҳуқуқимиз йўқолмас
Душманлар кирдикори
Йўлимизни бўғолмас.

Биз—халқлармиз, ўлмаймиз,
Эгасимиз ер юзин,
Тинч меҳнатга атом ҳам
Бағишласин нашида.
Минг-минглаб бегуноҳлар
Ёнмасин оташида.
Золимлар разилона
Хавф солмоқчидир, бекор!
Бу кўҳна сайёрамиз
Мангу ёш, мангу баҳор!
Биз халқлармиз ўлмаймиз,
Эгасимиз ер юзин!

БЕДОРЛИК

То ХА
(Вьетнам)

Яшил ўтлоқлардан юмалаб
борар ой,
Шошқин дарёлардан
ўтади сузиб,
У ҳам биздек
Душман изин ахтарар,
хойнахой,
Тонгга қадар ҳушёр.
Юмилмас кўзи.

«Ана, олдда душман!»
Омонсиз жангга
Кирар ой.
Йиртилар туннинг
зулмати.
Оёқ остида-чи, душман
мурдаси.

Ю. Шомансур таржималари.

СЕВГИ

Файз Аҳмад Файз
(Покистон)

Йироқ-йироқлардан
Келар бир нидо:
— Мен сени севаман!
Бу—сенинг сўзларинг,
Умидларинг...
Севдинг—
Оташин муҳаббат
Ёлқини дилда.
Афсус,
Сени бахтли қилаолмадим.
Йироқ-йироқлардан,
Келар бир садо:
— Мен сени севаман!
Бу—менинг сўзларим,
Умидларим...
Аммо,
Ғамгин чеҳранг
Еришмас сира:

— Энди кеч...
Ажабо!
Муҳаббатим тарк этдинг
сен жим...
Йиллар ўтди,
Унутилди севги ва висол,
Изтироблар...
Бари!
Бегонамиз...
Сенчи?
Яшаяпсан шодон ва беғам.
Сенга ҳамроҳ
Бахт, иқбол!
Ҳаётда —
Ёниб, ўртаниб
Яшаяпман мен ҳам...

Худойберди ЭШОНҚУЛОВ таржимаси.

Тан СХВЕ **(Бирма)**

ВАГОН ДЕРАЗАСИДАН...

(ҲИКОЯ)

СТАНЦИЯ ҳали анча узоқ эди, поезд бехосдан тўхтаб қолди. Пассажирлар деразага ёпирилишди.

— Бирор ҳодиса юз бердими, коукоу?[1]

— Ҳеч нарса бўлгани йўқ. Қаршимиздан келадиган поездни кутаяпмиз.

Коу Со Кхайн паришон бир ҳолатда деразадан ташқарига қаради ва кичкина кўм-кўк қишлоқчани, уфқларга ёйилиб кетган шоли пайкалларини кузата бошлади. Рафиқасининг саволи унинг хаёлини бўлди:

— Намунча хаёл суриб қолдинг? Бу жойларда бўлганмисан дейман?

— Ҳа, бўлганман...

— Бу ҳақда менга ҳеч нарса демаган эдинг-ку?

— Шу Кхин, ҳу қишлоқчани кўраяпсанми?.. Қачонлар, япон оккупациясининг тугатилишидан олдинроқ эди. Мен оккупацияга қарши ёшлар отрядини тузгандим. Бу ерда менинг дўстларим бўлар эди...

— Эй, коукоу, сен мендан ниманидир яшираяпсан шекилли. Балки у ерда маъшуқанг ҳам бўлгандир? Тан олиб қўяқол.

— Йўқ, Шу Кхин, уруш кетаётган маҳаллар, замон нотинч, ташвиш кўп эди. Ҳар куни ўлим ёки қамоқ хавфида юрардик. Ишлаш, курашиш керак эди... Қизлар билан юриш қаёқда дейсан?

Сигнал чалиниб, поезд қўзғолди. Коу Со Кхайн гапдан тўхтади. Поезд тезлигини оширди, сўнгра у дераза ёнида турганича хотираларга берилиб кетди.

«Дўстлар?... Чиндан ҳам дўстларим кўп эди... Севикли қизчи?»...

* * *

— ҲАЙР энди, мен кетай. Сизларга ҳаммаси учун кўпдан-кўп раҳмат, У Лу Мо,— Коу Со Кхайн эҳтиром билан таъзим қилди.— Мен сизлардан шунчалик қарздорманки, қандай миннатдорчилик билдирсам экан...— У ўзини хотиржам тутишга уринди, бироқ ҳарсиллаб нафас олиши сирни ошкора қилиб қўйди. У ҳаяжонланаётган эди.

—Умринг узоқ бўлсин ўғлим, майли борақол. Ҳаёт ғилдираги айланаверади... Биз яна учрашармиз.

Коу Со Кхайн қўлида чамадон ва оқ тугунча билан ташқарига йўналди. У Лу Мо унинг орқасидан кузатиб чиқди.

— Мени кузатишнинг ҳожати йўқ, раҳмат. Ўзим кетавераман.

У Лу Мо зинапоянинг юқори поғонасида қолди. Коу Со Кхайн дарвоза томон секин юриб кетди. Бу жойни, бу ердаги одамларни ташлаб кетиш унга оғир эди... Яна қайтиб кўрармикин уларни? Ахир ҳаёт бу —давомсиз саёҳат. Биз йўлда ҳар турли одамларга дуч келамиз, уларни юзларидан танийmиз. овозларини эшитамиз... Лекин вақт ўтаверади. Ҳаёт йўли бизни тобора нарига олиб кетади. Янги одамлар билан тўқнаштиради, аввал кўрган чеҳралар унутилади...

У бундан олти ой аввал бу ерга келган ва У Лу Моларнинг уйига жойлашганди. У Лу Мо ўқитувчи бўлиб, одамлар орасида ҳурмати баланд эди. Уй эгалари уни очиқ чеҳра билан кутиб олишди ва у тез орада уларга ўрганиб кетди. Уй эгалари ҳам Коу Со Кхайнга кўникиб қолишди, айниқса хўжайиннинг қизи Мия Хумоюн жуда меҳр қўйиб қолди унга.

«Азиз, меҳрибон одамлар!»— хаёлидан ўтказди Коу Со Кхайн. У кўча эшигига етгач орқасига қайрилиб қаради. Уйни қалин туман қоплаб олган. Шунинг учун у Коу Со Кхайнга бегона ва узоқ бўлиб кўринди. Қадамини секинлатиб эшикни итариб очди-да, кўчага чиқди, у ерда плащга ўралиб олган қизга кўзи тушди.

— Сенмисан, Мия Хумоюн? Мени кузатиб қўймоқчимисан? Ҳожати йўқ синглим. раҳмат. Ҳа, айтгандай менга қандай нонушталик тайёрлаган эдинг?

— Ҳали эрта-ку коуджи, кетишга анча вақт бор-ку!

У ҳар доим Коу Со Кхайнни «коуджи» деб атарди — бу «ака» дегани, йигит эса уни «нини» —«синглим» дерди.

— Иш юзасидан айрим жойларга учрашим керак.

— Коуджи...

Мия Хумоюн ўн етти ёшда. У бўйчан, хушбичим қиз эди. Унинг текис қора сочлари тўпиғигача тушиб турарди. Коу Со Кхайн қизнинг шошиб қолганини сезди.

— Энди қаерга борасиз, коуджи?

— Рангунга, онам ёнига.

— Кейин-чи?

— Кейин эса, ишлайман... Кейин нима бўлишини айтиш қийин... Хўп, хайр Мия Хумоюн. Бахтли бўл, сингилчам.

У эркалаб қизнинг елкаларини силаётган эди, қўлидаги тугунча ерга тушиб кетди, қиз энгашиб тугунчани ердан олди-да Коу Со Кхайнга берди.

— Бугун туман шундай қалин-ки, Мия Хумоюн...

— Ҳа...— деди қиз хомуш.— Сиз ҳеч нарсани унутмадингизми?

— Унутмадим шекилли...

Улар ёнма-ён оҳиста юриб кетишди. Туман секин-аста тарқала бошлади. Унинг оппоқ парчалари орасидан қуёшнинг дастлабки нурлари ёриб ўта бошлади.

«Нима учун бу қиз мени кузатишга чиқди экан?»— жилмайиб ўз-ўзидан сўради Коу Со Кхайн.

Мия Хумоюн гапни нимадан бошлашини билмай, унинг ёнида сўзсиз борарди.

— Коуджи...— деди у секингина.

— Нима дейсан синглим?...

— Коуджи, севган қизингиз борми?

— Й-йўқ...

— Ростданми?.. Нечага кирдингиз?

— Ёшим йигирма бешга бориб қолди... Рост, Мия Хумоюн, севган қизим йўқ. Менинг ҳамма дўстларим қиз билан учрашувга чиқишади, хат ёзишади... Мен эса... Менинг ҳеч қачон севгилим бўлмаган... Бунинг сабабини ҳатто ўзим ҳам билмайман. Мен барвақт ишлай бошладим. Ўқимоқчи эдим. лекин ота-онам пул топиб бериша олмади. Мен китоблар сотиб олиш учун ишлашим керак эди... Мана шундай қилиб иш ҳам, ўқиш ҳам ўтди...

(Давоми 4-бетда).

1. Коукоу — яқин кишиларга мурожаат тарзида ишлатиладиган сўз.

КИМ СО ВОЛЬ
(Корея)

ҚЎҲНА ЭРТАК

Хона ичра чўкмоқда зулмат,
Милт-милт чироқ дилни айлар
ғаш,
Ёлғизликка қилолмай тоқат,
Кипригимда қалқир томчи ёш.
Кўз ёш эди менга бегона,
Гўзал, завқли эди бу олам,
Ғам-ғуссалар дердим афсона,
Тушунмасдим нимадир олам!
Мени ташлаб кетгандан буён,

Меҳрим олган у бевафо қиз,
Юракдаги умид ва армон
Бари эриб йўқолди изсиз.
Қалбда бахтли кунлардан
фақат,
Фақат қолди ғамли бир эртак.
Эртакданми умрим иборат,
Кунлар ўтар айларак эрмак.

Рауф Толипов таржимаси.

ВАГОН ДЕРАЗАСИДАН...

(Боши 3-бетда).

Мия Хумоюн индамасди. Улар кўприкка етиб келишди. Қиз тўхтади.

— Мен қайтишим керак... — деди қиз қатъиятсизлик билан.

— Тўхта, Мия Хумоюн... Шу ерда бироз турайлик...

Коу Со Кхайн чамадонини ерга қўйиб, кўприк панжарасига тирсаклари билан суянди. Мия Хумоюн ҳам унинг ёнига бориб турди.

— Агар биз яна ўн йилдан кейин учрашсак эди,— гап бошлади Коу Со Кхайн. — У пайтда сен она бўлган бўлардинг. Бир уйнинг бекаси. Мен эса-ёзувчи. Мен ёзувчи бўлиб етишишни жудаям истардим... Ҳозир эса биз мана бу кўприк устида сўзлашиб турибмиз. Кунлар ўтади, ойлар, йиллар... Вақти келса биз бу ҳақда эслаб қўямиз, холос... Ҳа... Кўп нарса ўзгаради... Лекин мен айтаётган нарсаларнинг ҳаммаси албатта бўлади, шундай эмасми, Мия Хумоюн?

— Нима? Нималар деяпсиз? Мен эшитмай қолибман, коуджи...

Коу Со Кхайн қизнинг юзларига диққат билан тикилди. Унинг кўзлари ғамгин эди. У энтикиб-энтикиб нафас олар, қўллари, лаблари титрар эди.

— Сувқотмаяпсанми, Мия Хумоюн? Шудринг тушибди. Энди қайта қол синглим, бу ерда туришнинг ҳожати йўқ.

Мия Хумоюннинг киприклари пастга томон энгашди, бармоқлари плашч четини юлқий бошлади.

— Ахир нима демоқчи эканлигимни ўзингиз яхши биласиз-ку, ҳа, сиз биласиз, биласиз... Шу пайтгача индамай келдим, энди айтмасам бўлмайди...— Унинг кўзларидан катта-катта ёш томчилари оқиб туша бошлади, у плашчининг этаги билан юзларини яширди.

Йигит эса қулоқлари остида қизнинг тўлқинли овози жаранглаб туришига қарамай, ҳамон эшитганларига ишонгиси келмасди. Мия Хумоюн Коу Со Кхойннинг юзига уялибгина қараркан, кўз ёшлари орасидан жилмайди.

— Мен сиз билан қишлоққа ҳам, шаҳарга ҳам бораман. Ишлайман, сизга ёрдам бераман. Сизнинг қувончингизга, ташвишингизга, ҳаммасига шерик бўламан...

Коу Со Кхайн қизнинг завқ-шавқ билан айтаётган сўзларини тинглар, жавоб излар, лекин топа олмасди.

— Мия Хумоюн... Раҳмат сенга, кўпдан-кўп раҳмат, синглим... Сен ҳали жуда ёшсан... Сен ҳали... Мен самимий гапираяпман... Мендан хафа бўлма... Одамлар... иккиси ҳам бир бирларини севган пайтдагина бахтиёр бўладилар...

Коу Со Кхайннинг хижолатдан тили тутилди. У ўз сўзларидан уялар, қизнинг юзига тик қарашга ботинолмасди.

— Мени кечиринг, кечиринг, мен сизни севардим, севаман... аммо...— югуриб кетди у.

— Мия Хумоюн, Мия Хумоюн!...— бақирганча қолди Коу Со Кхайн.

У ўзидан нафратланди, ўз сўзларини лаънатлади. Бу ёш қизни ҳам, ўзини ҳам хафа қилиб қўйгани унга жуда оғир ботган эди... У шу пайт чопиб кетган қиз ўзи билан бирга ундан тонги ёруғ, қувончли ниманидир олиб кетганини ҳис қилди... Қўшиқ тинди...

— ҚАНИ, тур... Рангунга етиб келдик...

Коу Со Кхайн кўзини очиб қаршисида рафиқасини кўрди.

— Роса ухладинг-да, гапларимни ҳам эшитмадинг.

— Ҳа, чиндан ҳам ухлаб қолибман...

— Қалай, тушингда ҳалиги қишлоқдаги собиқ севгилингни кўрдингми?

— Ўйлаб топган гапинггни қара-ю...

Поезд секинлаб Рангун вокзалига кириб келди.

— Аввал меҳмонхонага кирамиз, кейин болаларга совға олгани чиқамиз.

— Яхши, кетдик...

Поезд тўхтади. Улар тушишди.

Меҳмонхонада улар лимонад ва брэнди буюрдилар. Коу Со Кхайн тўрт стакан брэнди ичди.

— Кўплик қилмайдими? Иккитаси ҳам етарди,— хотинининг овозида таъна ифодаси сезилиб турарди.

Қамчибек КЕНЖА
таржимаси.

ЧЎҚҚИЛАР САРИ. О. Кузьмин фотоэтюди. (ТАСС).

ТАБИАТ ВА КАЙФИЯТ

Мезон бошланиши билан баъзи дарахтларнинг барглари сарғаяди. Кўршапалаклар жой-жойини топиб, қиш уйқусига кетади. Ғоз ва ўрдаклар ўлкамизни тарк этишга ҳозирлик кўради. Асаларилар уяларини «ремонт» қилиб, тешик ёки ёриқларини беркитиб олади.

Кузнинг беқарор об-ҳавоси организмни гоҳ иссиқ, гоҳ совуқ муҳитга «шўнғитиб» туради. Натижада тумов, шамоллаш каби ҳодисалар юз беради. Шамоллаш чиниқмаган организмни иссиқ-совуққа чалиниши туфайли содир бўлади. Шунда томоқдаги без вируслари активлашади.

Умумий ўткир шамоллашда аввало акса келади. Бош оғрийди, кўз ёшланади, бурундан сув келади, бадан оғирлашгандай бўлиб, ўт-бет зирқираб оғрийди. Бемор вақти-вақти билан йўталади, эснайди, керишади ҳам.

Умуман шамоллашдан ташқари, бошқа яна бирор аъзо тўсатдан оғриб қолиши мумкин. Қош аралаш пешонанинг куйиб оғриши бош суяк мия нервининг яллиғланишидан дарак беради. Масалан, бўйин оғриб киши бошини қимирлатолмай қолади.

Шамоллаш туфайли организм ҳийла мўрт бўлиб қолади. Шу вақтда сурункали бирор дард уйғониб қолади [сил, ангина, ревматизм, зотилжам] ёки юқумли касалликка мойиллик содир бўлади. Бундан ташқари шамоллаш ниқоби остида грипп, сил ва бош суяк бўшлиқларининг яллиғланиши кечади.

Шамоллаш кўп касалликларни «очиб» юбориши мумкин. Шунинг учун ҳам халқ «шамоллаш юз касалликнинг онабошисидир» дейди. Шамоллаганда врачга мурожаат этилади. Врач келгунча яримта аспирин кулчасини [пирамидон, анальгин, цитрамин] ютиб, устидан иссиқ чой ичиб, ўралиб ётиш керак. Оғриган ерга грелка [яхши қиздирилган кепак] қўйилгани тағин яхши, киши дув-дув терлайди, енгил тортади.

Хўш ким кўпроқ шамоллайди! Одатда нозик, қўрқоқ, ваҳимали кишилар кўпроқ шамоллайдилар. Бундай кишилар одатда жисмонан ва руҳан чиниқмаган бўладилар. Машҳур рус шифокори Г. А. Захариндан сўрадилар:

— Марҳамат этиб, бизга тушунтириб беринг. Нима учун баъзи кишилар тез-тез шамоллайдилар!

— Ким яхши ухламаса асаби бузилади, кимнинг асаби бузилса эти увишади, кимнинг эти увишса шамоллайди, — жавоб беради буюк шифокор. Демак уйқу ва асабнинг соғлиқ учун аҳамияти ниҳоятда катта.

Баъзилар саломат бўлай деб ўзларини аяб, пайпаслаб юрадилар. Аммо, улар доим бемордирлар. Баъзилар эса, беморликдан чўчимаганликлари учун ҳам саломатдирлар, — деган эди В. О. Ключевский.

Баданни чиниқтириш, тоблаш, бинобарин, уни мустаҳкам «қалъа»га айлантириш учун қуйидаги оддий омилларга, албатта, риоя қилиш керак. Эрталаб ва кечқурун томоқни совуқ сув билан ғарғара қилиб туриш одати, бурунга совуқ сув тортиш организмни бошланғич чиниқтириш омилларидан ҳисобланади. Организм совуқ сув нималигини тезда сезади, унга кўникади ҳам. Шу нуқтаи назардан бўйин, қўл ва оёқларни совуқ сув билан ювиб туришнинг ҳикмати катта. Бурун орқали олинган бир даражали совуқ ҳаво 25 даражагача исийди. Оғиздан кирган ҳаво эса ундан уч-тўрт даража паст бўлади.

Энди ҳаво «ванна»си ҳақида икки оғиз сўз. Бунинг учун баданни оз-оздан, олдин илиқ [20 даража], нимтатир [17—18 даража], сўнг совуқ ҳавога [7—5 даража] тоблаб туриш керак. Ҳаво «ванна»си ҳаракат билан уйғунлаштирилса, тағин ҳам яхши!

Оёқни иссиқ, сўнг совуқ сувга ёки бир оёқни иссиқ [40 даража], бир оёқни эса совуқ [10—15 даража] сувга ботириб, чиниқтириш мумкин. Беш ўн минутдан сўнг оёқ яхшилаб артилиб уқаланади.

Баданни аста-секин совуқ сувга ўргатиб бориш — фаол чиниқиш демак. Олдин илиқ, сўнг аста-секин совуқ сув қуйилади ёки хўлланган сочиқ билан бадан артилади. Аммо ваннахонанинг ҳарорати 17-20 даража атрофида бўлиши керак. Сувга олдин кўкрак, бўйин, сўнг қўллар ўргатилади. Ҳар бир чиниқиш жараёнига жону дил билан, астойдил киришиш керак. Акс ҳолда шамоллаб қолиш ҳеч гапмас.

Болаларни чиниқтиришда хосият кўп. Ўйин, кулги ва ҳаракатдан сўнг боланинг иштаҳаси очилади, тўйиб овқат ейди, тиниб ухлайди. Бундай болалар тез кунда куч-қувватга кириб кетадилар.

Совуқ ва ҳаракат даражасига қараб ўз вақтида овқат ейилса бас, шу билан организм эҳтиёжи қопланади. Чиниқиш омиллари мунтазам ва ўз вақтида бажариб турилиши керак. Врач билан бамаслаҳат иш тутилса, киши саломатлиги мустаҳкамланаверади.

Олимларнинг якдиллик билан айтишларича, чиниққан бадан фақат ташқи муҳитнинг ўзгаришларига бардош берибгина қолмай, одамнинг иш унумдорлигини ҳам оширади.

Зикрилла ЭГАМБЕРДИЕВ,
медицина фанлари кандидати.

ШИФОБАХШ МАСКАНЛАР

Шифобахш иқлим шароитига эга бўлган жойларни аниқлаш ва уларни тадқиқ этишда Ўзбекистон Давлат курортология ва физиотерапия илмий-текшириш институти олимлари қатор ютуқларни қўлга киритдилар. Кейинги йилларда юзга яқин районда бундай кузатишлар олиб борилди.

Чимён тоғ этакларининг иқлим шароити ҳам атрофлича ўрганилди. Чорвоқ сув омбори яқинидаги қишлоқларда, Оқтошда текширишлар қилинди.

Институт тавсияси билан Чимёнда болалар санаторийси очилди. Унда 500 ўрин бор. Шунингдек, «Чимён» туристик базаси ҳам ишга тушди.

БИЗНИНГ АХБОРОТ

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ

Енгил, пахта ва луб саноати корхоналари коллективлари ўнинчи беш йилликнинг дастлабки йили планини муддатидан илгари бажариш учун мусобақани авж олдириб, саккиз ойда пландан ташқари 31 миллион 454 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқардилар.

Область корхоналари мажбурият ҳисобига 86 минг дона трикотаж, 97 минг дона устки трикотаж, 141 минг жуфт пойафзал маҳсулотлари, 14 тонна арқон ишлаб чиқардилар. Меҳнат унумдорлигини оширишда Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Ғунча» фабрикаси, Тошовул ва Юқори Чирчиқ луб заводлари катта муваффақиятларга эришдилар.

ПЛАКАТЛАР ТИЛИ БИЛАН

Кўплаб хўжаликларга область партия комитети пропаганда ва агитация бўлими нашр эттирган плакат-шиорлар юборилди. Бу сериядаги шиорлар аввало механизаторларга қаратилгандир.

Рус ва ўзбек тилларида оммавий тираж билан чоп этилган плакатлар йиғим-терим мавсумида ҳар беш кунлик натижаларининг ўзига хос жанговар варақаси бўлиб хизмат қилади. Шунингдек, «Терим кундалиги», «Бонг урамиз», деб номланган плакатлар хўжаликларда пахта ҳосилини йиғиштириб олиш қандай бораётганлигини акс эттириб туради.

МАРОҚЛИ КОНЦЕРТ

Янгиобод ва Чиғириқ бадиий ҳаваскорлик коллективлари яқинда Красногорск шаҳри меҳнаткашлари олдида ўз санъатларини намойиш қилдилар. Корхона ишчи-хизматчилари, колхозчилардан ташкил топган ансамблларнинг бой репертуари тингловчиларда катта таассурот қолдирди.

Санъат байрамига айланиб кетган бу тадбир Бутуниттифоқ бадиий ҳаваскорлик фестивалига бағишланган эди. Красногорск шаҳар партия комитети пропаганда ва агитация бўлими мудирининг ўринбосари В. Рудин концерт қатнашчилари ва фестиваль ғолибларига диплом, ёрлиқ ва қимматбаҳо совғалар топширди.

Ш. МИРАЛИМОВ.

ФАН ва ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

ЭЛАСТИК БЕТОН

Ҳайрон бўлманг. Англиядаги лабораториялардан бирида чиндан ҳам шундай эгилувчан бетон қоришмаси тайёрланди. Унинг таркибида цемент, асбест ҳамда ойна толаси бўлиб, намлик ва ёнғиндан алоҳида сақланиши лозим бўлган биноларда у фанер ўрнини ҳам боса олади. Эластик бетон ёрилиб ҳам кетмайди.

ҒАРОЙИБ УСУЛ

Польшадаги Краков воеводлигида мевали дарахтларни кўпайтириш учун ғаройиб усулни қўллашади. Дарахтнинг пастки ёки ён шохларига ичига суюқ торф тўлатилган цилиндр шаклидаги қопламани кийдиришади. Бироз вақт ўтгач шохлар торф ичида илдиз отиб, қоплама ичида ўса бошлайди. Шунда шох кесиб олиниб, тупроққа кўчириб ўтқазилади.

САБЗАВОТ ВА ГЕОМЕТРИЯ

Инглиз Робертс узоқ тажрибалардан сўнг куб шаклидаги помидор ўстиришга муваффақ бўлди. Унинг фикрича, бундай шаклдаги помидорларни яшикларга солиш анча қулай бўлиб, бутерброд қилиш учун ҳам осон кесилади. Ҳозир сабзавоткор тўғри тўрт бурчак шаклидаги помидор етиштириш билан банд.

УЙ КЎТАРИШ ОСОНЛАШДИ

Кўпинча хонадаги мебелларнинг ўрнини алмаштиришга тўғри келади. Бу, албатта, осон иш эмас. У кўп куч ва асаб талаб қилади.

Поляк инженери Ежи Бень бу ишни осонлаштирувчи усулни топди. У ихтиро қилган ўзига хос ёстиқ устига мебелнинг оёқларини жойлаб оддий уй пилесоси ёрдамида ёстиқ ичига ҳаво тўлдирилса бас, исталган катталик ва оғирликдаги шкаф ва ҳатто пианинони бемалол исталган масофага суриб бориш мумкин. Бунда мебелга ҳеч бир шикаст етмайди.

ҒАЛАТИ ХУЛОСА

АҚШнинг Сан-Франциско ва Аламеда районлари текшириб кўрилганда шу нарса маълум бўлди; 1974 йилда бензин аввалги тўрт йилдагига нисбатан 9,5 процент кам сотилгани ҳолда, ўпка касалликлари Сан-Францискода 32,9 процент, юрак касалликлари 16,7 процент, Аламедада эса бу касалликлар 38 ва 11,2 процент камайган.

Олимлар бунинг сабаби бензин танқислиги туфайли атмосферада автомашиналардан чиқадиган чиқинди газларнинг камайганлигида, деб ҳисобламоқдалар. Айниқса, 45 ёшгача бўлган кишиларда ўлим анча камайган. Одам қанча ёш бўлса, унга заҳарли газлар шунча кўп таъсир этиши ҳам аниқланди.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

СПОРТ

ОЛИЙ ЛИГАДА

Олий лига командалари ўртасида кузги чепионат ўйинлари кескин тус олмоқда. Командалар ҳар бир ўйинда ўз мавқеларини мустаҳкамлашга ҳаракат қилишмоқда. Ўтган шанба ва якшанба кунлари Совет Иттифоқининг бир неча шаҳарларида навбатдаги тур учрашувлари бўлиб ўтди.

Москвадаги В. И. Ленин номли Марказий стадионда спартакчилар Тбилиси динамочиларини қабул қилишди. Кескин ва хавфли вазиятларга бой учрашувда ҳисоб очилмади. Киев динамочилари эса ўз майдонларида «Арарат»ни 3:2 ҳисобида мағлубиятга учратишди.

Шу турда сафарда ўйнаган москвалик динамочи ва армиячиларнинг омади келди. «Динамо» Донецкда маҳаллий кончиларни, ЦСКА эса Ворошиловград шаҳрида «Заря» командасини 1:0 ҳисобида енгди.

Қолган учрашувларда қуйидаги натижалар қайд этилди: «Динамо» (Минск) — «Днепр» — 2:0, «Черноморец» — «Зенит» — 2:1, «Крылья Советов» — «Карпати» — 3:1, «Локомотив» — «Торпедо» — 0:1.

ДУРАНГСИЗ ТУР

Халқаро шашка бўйича мамлакат чемпионати қатнашчилари ўнинчи тур ўйинларини «Политотдел» колхозида ўтказдилар. Шуниси диққатга сазоворки, бирорта учрашувда ҳам дуранг қайд этилмади. Бунақаси жуда камдан-кам учрайди.

Шашкачи аёлларни колхоз партия комитети секретарининг ўринбосари М. Хван табриклади. Сўнгра ёш шашкачилар меҳмонларга гулдасталар тақдим этишди.

Тантанали қисмдан сўнг учрашувлар бошланди. Назаренко — Глазова, Травина — Виткаускайте, Спасская — Григорьева, Агафонова — Ильина ва Михайловская — Эстеркина учрашувларида оқлар ғалаба қилди. Верещагина — Москинская, Аҳмедова — Беляева ва Свиржевска — Степанова партияларида эса қораларнинг қўли баланд келди. Колхознинг энг тез қўлга киритилган ғалаба учун таъсис этган совринни калининлик спорт мастери Т. Степановага тегди. Бошқа қатнашчиларга ҳам эсдалик совғалари топширилди.

Колхоздаги учрашувлардан сўнг мамлакатнинг биринчи чемпиони Л. Травина пешқадам бўлиб олди. 11-турда у О. Беляевани мағлубиятга учратди. Мен ҳам ғалабага эришдим. «Спартак» чемпиони Г. Глазова билан илгари ҳам ўйнагандим, лекин доим унинг қўли баланд келарди. Бу сафарги комбинацияларим ютуққа олиб келди.

Шундай қилиб, чемпионат тугашига тўрт тур қолди.

О. АҲМЕДОВА,
СССР спорт мастери.

ПЕШҚАДАМ НАЗОРАТЧИЛАР

ҲАРАКАТ ХАВФСИЗЛИГИ ОЙЛИГИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

МАШИНАЛАР кети узилмайди. Ҳаракат бир меёрда давом этади. Гоҳо-гоҳо иккиуч қаторлаб тизилган енгил ва юк машиналари бир зум тўхтаб қолади. Шунда назоратчи қўлидаги айлана қизил ранг таёқчаси билан машиналар оқимини изга солишга ҳаракат қилади. Пойтахтнинг Энгельс номли ва Каблуков кўчалари кесишган чорраха энг гавжум ва серқатнов кўчалардан ҳисобланади. Бу ерда икки томонлама трамвай, енгил ва юк машиналари қатнаши, бунинг устига бекатларда одатдагидан кўра кўпроқ пассажирлар тушиб-чиқиши, такси тўхташ жойлари, қолаберса шахсий машинасида бозорга харид қилгани келадиганлар ва ниҳоят от-аравалар юришини ҳисобга оладиган бўлсак энг қайноқ участкалардан бири эканлигини англаб олиш қийин эмас.

Давлат автоинспекцияси ходими сержант Жумабой Кувватов ўз постида сергак. Унинг чаққон ҳаракати, имо-ишораси, шоферларга қандай ҳаракат қилишни англатиб туради. Катта инспектор лейтенант Абролхон Аъзамов участка инспекторлари ишини назорат қилгани чиққан экан. Суҳбатимиз шу чорраҳа ҳаракатига бошчилик қилаётган назоратчи Жумабой Кувватовга таалуқли бўлган савол билан бошланди.

— Сержант Кувватов энг намунали ва илғор ходимлардан ҳисобланади. У милицияга Совет Армияси сафидан хизматини ўтаб бўлгач комсомол йўлланмаси билан келди. Мана шунга ҳам ўн йилдан ошди.

— Биз назоратчилар кўча ҳаракати қоидасини бузувчиларга шафқатсиз ва айни вақтда одил бўлишимиз керак,— суҳбатга қўшилди сержант. Ҳисоб дафтарини олиб варақлар экан икки фамилияга эътиборимизни тортди. Мана бунақа шоферларни ҳар қанча жазоласа арзийди. Негаки буларга ўхшаганлар ўзлари билан бирга бошқалар ҳаётини ҳам хавф остига қўядилар. Г. Ивашкин 88—84 ТШГ маркали мотоциклни маст ҳолда ҳайдаган. Г. Бураков эса 39—63 ТНВ маркали юк машинасига маст ҳолда ўтирган. Назоратчининг хушёрлиги туфайли кўнгилсиз ҳодисанинг олди олинди.

Лейтенант А. Аъзамов илғор назоратчилар ҳақида гап кетганда биринчи галда коммунист Н. Кашаков номини тилга олди. Ҳамкасблари ўртасида обрў-эътибор топган бу ходим намунали меҳнати учун номи ёзилган қўл соати билан тақдирланди. С. Плеханов, Т. Умаровлар ҳам пешқадам ҳисобланишади.

Улар Бутуниттифоқ ҳаракат хавфсизлиги ойлигини яхши кўрсаткичлар билан якунлашмоқда. Ҳаракат қоидаларига риоя қилмаганларни жазолабгина қолмай, автоколонналарда бўлишиб шоферлар ўртасида суҳбатлар ўтказишмоқда, ўқувчилар даврасида тушунтириш ишлари олиб боришмоқда. Бу тадбирлар ўз самарасини бермоқда.

Н. ҲИКМАТУЛЛАЕВ.
Ш. УМУРЗОҚОВ.

Суратда: сержант Ж. Кувватов ўз постида. А. Абалян фотоси.

РЕКЛАМА ва ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10— Эрталабки гимнастика. 10.30— А. Н. Островский. «Гирдоб» (фильм-спектакл). 14.45 — Ҳужжатли фильмлар. 15.15 — Онамларнинг мактаби. 15.45 — «Китоб. Давр. Китобхон». 16.15 — Концерт. 17.00 — «Фан. Техника. Тараққиёт». 17.30 — «Адабий учрашувлар»: Пабло Неруда. 18.15 — Бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Инсон ва қонун. 19.45 — Концерт. 20.00 — Дўстлик йўлларидан (бешинчи кўрсатув). 20.30 — Музикали ҳаёт. 21.30 — Жаҳон халқларининг ижоди. 22.00 — «Вақт». 22.30— Хоккей: «СПАРТАК» (Москва) — ЦСКА.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Биз — 70-йиллар комсомоллари. 12.00 — «Колумб» шхунасининг юнгаси (бадиий фильм). 13.15 — Реклама. 18.30 — Болалар учун кинофильм. 18.45 — «Ахборот». 19.00 — Осиё ва Африка мамлакатлари ёш ёзувчилари учрашувининг тантанали очилиш маросими ва концерт. 21.00 — «Ахборот». 21.20 — Пахтазор — мардлар майдони. 21.35 — Концерт. 22.00 — «Вақт» (Москва). 22.30 — Мольер. «Скапеннинг найранглари» (спектакль).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05—Болалар учун фильм. 19.20 — Угрюм дарё (бадиий фильм, 2-серия). 20.40 — Тошкент янгиликлари. 20.55 — Ўқитувчи экрани. 21.25 — Классик куй саҳифалари.

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Шимолий Осетия АССРда хизмат кўрсатган артист ЭМИЛЬ КИО раҳбарлигидаги йирик иллюзион ревю гастроллари (19.30).

КИНО

Сотувчи — «ҚОЗОҒИСТОН» (12, 13, 16, 17, 20.00), «ВОСТОК» (10, 13, 16, 18.30, 21), «ДРУЖБА» (11, 14, 17, 20), «МОСКВА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

Сирли ўғирлик — «ҚОЗОҒИСТОН» (11, 15, 19, 21), «ДРУЖБА» (12, 13.30, 15, 16.30, 20.40), «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» жуфт соатларда).

Ярослав Домбровский — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Жаноб Септим ресторани — (12, 16, 20). Янги центурионлар (14, 18, 21.45) — «ЧАЙКА».

Қойилмақом Жезуинно—«ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Тошкент область ижроия комитети аппарати ходимлари коллективи область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахоновга рафиқаси

Жамила Акрамовна МУСАХОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент область матлубот жамиятлари союзи правлениеси Бўка район матлубот жамияти раиси И. Х. Сопповга онаси

Бўстон СОИПОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»). Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и областного Совета депутатов трудящихся.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ТЕЛЕФОНЛАР коммутатор — 330249 дан 330258 гача, Эълонлар — 338142.

Р—02622. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, № 26. Индекс 64633. В—2654.